

Årsberättelse

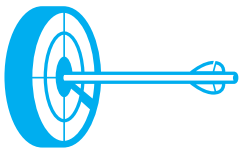
2013

Din trygghet är det
vi bryr oss om.
Kom med och lär
känna oss närmare.

Folksam

Välkommen till kundernas försäkringsbolag

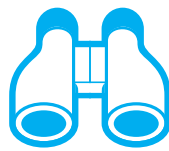
Varje gång vi möter en kund, möter vi också en ägare. Och vi har många ägare. Vi försäkrar nästan varannan svensk och har hand om pensionen för mer än två miljoner personer. Hos oss kan du försäkra ditt hem, din bil, din fyrfota vän och din pension. Vårt jobb är att se till att tryggheten följer med i livets alla skeden. Vi hjälper dig att se över ditt försäkringsskydd så att det stämmer överens med din livssituation och familj. Din trygghet är det våra hjärtan klappar för.

Vårt mål

Vårt mål är att ha försäkrings- och sparandebranschens mest nöjda kunder.

Varje gång vi möter en kund möter vi också en ägare. Allt vi säger och allt vi gör påverkar våra kunders upplevelse av oss.

Vår vision

Vår vision är att människor ska känna sig trygga i en hållbar värld.

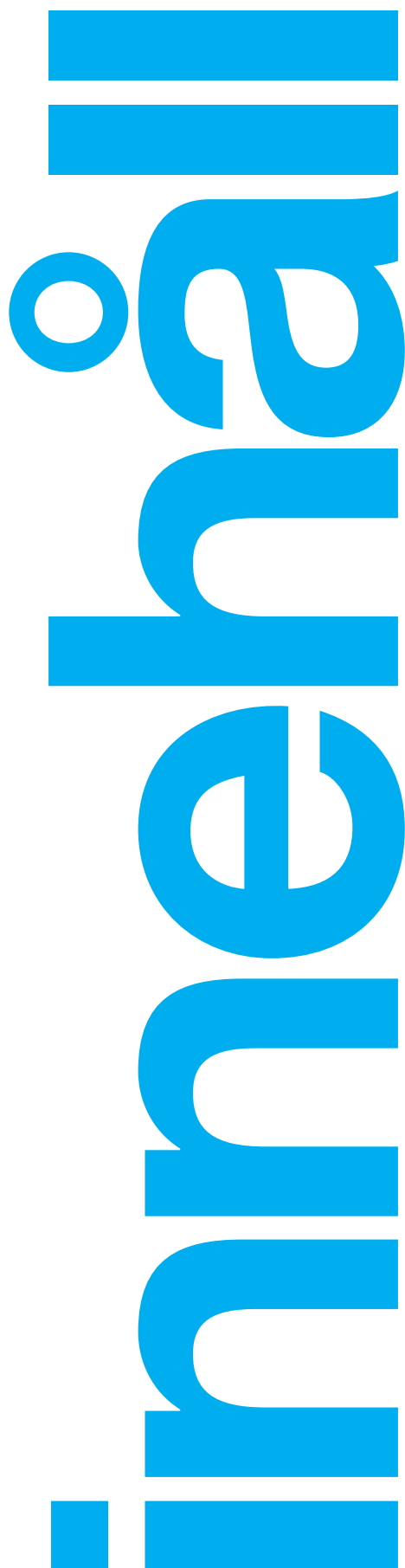
Som en betydande investerare har vi möjlighet att påverka omvärlden för att förverkliga visionen.

Vårt löfte till dig

Vi är engagerade för dig – så att du och dina nära är trygga idag och imorgon.

Vårt jobb är att skapa trygghet för dig och allt du bryr dig om. Vi utgår från dina behov när vi utformar våra erbjudanden.

Bra ska bli bättre

4

Det här är Folksam

6

Kundägt

8

Ett händelserikt 2013

18

Ju större desto tryggare

20

Erbjudanden för alla behov

22

En organisation med kunden i fokus

23

Allt fler kunder väljer oss

24

Stark finansiell ställning

26

Kunderna är nöjdare än någonsin

28

Uppmärksammas ägarstyrning

30

En pionjär inom hållbarhetsfrågor

34

Världsberömd trafikforskning

38

Vi försäkrar nio av tio idrottare

40

Attraktiv arbetsgivare

42

Kapitalförvaltning

44

Riskhantering - en del av affären

47

Nya regler styr utvecklingen

50

Fyra varumärken, två koncerner
och elva försäkringsbolag

52

Folksam Sak

54

Folksam Liv

58

Förenade Liv

64

KPA Pension

66

Koncernledning och styrelser

72

Bra ska bli bättre

Folksam är kundernas försäkringsbolag.

I över hundra år har vi förenat hjärna med hjärta för att skapa trygghet för individen men också för samhället i stort. Vårt engagemang för det som kunderna bryr sig om fortsätter och rönte under året fler framgångar än någonsin. Nu går Folksam in i en ny fas.

4

Under 2013 ökade våra marknadsandelar. I hård konkurrens närmar vi oss nu 16 procent av sakskademarknaden och 15 procent av pensionssparandet i Sverige. Samtidigt som vi ser att kundlojaliteten ökar, vinner vi dessutom kontinuerligt nya förtroenden och kan stolt konstatera att antalet kunder växer stadigt. Nära var femte ny pensions-sparare väljer i dagsläget oss.

Fokus på befintliga kunder är en framgångsfaktor. Det ska löna sig att samla sina försäkringar hos oss och därför växer antalet kunder som har mer än en produkt. Vid årsskiftet hade 495 000 kunder försäkrat både sitt hem och sin bil hos Folksam. 58 000 av dessa kunder har dessutom valt oss när de sparar till sin pension.

Vår ekonomiska styrka ger bra förutsättningar för långsiktigt god avkastning. Att över tiden hantera risker och möjligheter i kapitalförvaltningen är en av våra viktigaste uppgifter. Vårt mål är inte att varje enskilt år leverera den högsta avkastningen i branschen, utan att undvika de stora misstagen och därmed över tid leverera den högsta avkastningen. Över en femårsperiod har Folksams kunder fått en genomsnittlig årlig totalavkastning på 8 procent. Det tål att jämföras med de flesta sparformer på marknaden.

Nöjda kunder som pratar om sina erfarenheter driver affär. De mätningar vi gjorde under 2013 visar att våra kunder aldrig har varit nöjdare. Samtidigt finns det alldeles för många tänkbara kunder som fortfarande inte ser Folksam som ett alternativ. Att jämförelser kontinuerligt bevisar att vi är bättre än konkurrenterna gör att andelen hela tiden minskar, men så länge det finns en enda som inte kan tänka sig att bli kund i Folksam är vi inte nöjda.

Ökade bestånd ger fler skador och ställer högre krav på tillgänglighet och bemötande. Här ska vi bli bättre. Därför fortsätter arbetet med tillgängligheten och hur vi möter kunden att vara ett prioriterat område. Vi ska finnas till hands för våra kunder – skapa trygghet genom råd och stöd, både i vardagen och när något oväntat inträffar.

Som nyttillträdd vd och koncernchef kan jag konstatera att de senaste årens framgångar har gett oss en utmärkt plattform inför framtiden. Efter en lång tids gnetande kan vi äntligen se resultatet av vårt arbete. Det betyder förstås inte att vi kan slå oss till ro, snarare att vi har förutsättningar att lägga in en ännu högre växel.

Vår ekonomiska styrka är förutsättningen när Folksam nu går in i en ny fas – en fas med fokus på modernisering, effektivisering och konsolidering. Vi ska säkerställa att verksamheten och infrastrukturen, vare sig det gäller kompetens, system eller processer är så effektiv som möjligt och att god ordning och reda gäller. Vi ska bli bättre där vi redan är bra. Vi ska fortsätta leverera trygghet till våra kunder genom bra försäkringslösningar samtidigt som vi ska bli effektivare och hitta lösningar som är ännu smartare än de vi redan har.

Bra ska bli bättre! ●

Jens Henriksson
Stockholm, mars 2014

Jens Henriksson

Ålder: 47 år

Familj: Gift och har tre barn, bor i Hägersten i södra Stockholm.

Tillträdde som vd och koncernchef för Folksam 1 september 2013. Innan dess vd för NASDAQ OMX Stockholm. Har även varit exekutiv direktör och styrelseledamot för IMF i Washington och statssekreterare på finansdepartementet.

Jens har också varit kolumnist för nyhetsmagasinet Fokus och Svenska Dagbladet.

Det här är Folksam

Folksam är ett kundägt företag. Det betyder att våra kunder också är våra ägare och att vårt överskott går tillbaka till försäkringstagarna. Så har vi alltid fungerat. I facktermer heter det att vi är ett ömsesidigt bolag.

Tack vare vårt breda utbud av försäkringar och pensionssparande, kan vi se till kundernas totala behov. Folksams erbjudande omfattar bland annat bil- och boendeförsäkringar för hushåll, företagsförsäkringar inom utvalda områden, tjänstepension och pensionssparande till privatpersoner samt grupplivförsäkring.

Stark ekonomi ger oss möjligheter

Vår finansiella styrka ger kunderna bra förutsättningar för en långsiktigt god avkastning på pensionssparandet. Både Folksam Liv och dotterbolaget KPA Pension har betydligt mer tillgångar än vad som behövs för att betala ut de garanterade pensionerna. De senaste fem åren har den genomsnittliga totalavkastningen i KPA Pension och Folksam Liv varit bland de högsta i branschen.

En hållbar värld

Vi engagerar oss i det som våra kunder bryr sig om och gör därför saker som inte alltid brukar förknippas med försäkringsbolag. Vårt engagemang rör bland annat miljö, trafik och ansvarsfulla placeringar – allt för att påverka utvecklingen mot en hållbar värld. ●

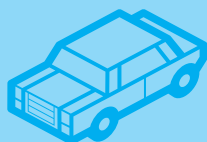
Visste du att...

... Folksam har funnits i mer än hundra år

... nästan varannan svensk är försäkrad i Folksam

... vi påverkar trafik-säkerheten genom vår världskända trafikforskning

... nära var femte ny pensionssparare väljer oss

... vi är idrottens försäkringsbolag och försäkrar nio av tio idrottare i Sverige

... vi har arbetat med hållbara investeringar sedan 2001 och har etiska krav på hela det förvaltade kapitalet

Folksam i siffror

Total premievolym	40,4 mdr kr
Antal anställda	3 640 pers
Totalt förvaltad kapital	304 mdr kr
Solvensgrad i Folksam Liv	161 %
Genomsnittlig avkastning fem år Folksam Liv	8,0 %
Marknadsandel skadeförsäkringar	15,9 %
Marknadsandel livförsäkringar	14,4 %

Historien om Folksam är berättelsen om våra kunder

Grundidén med alla försäkringar är att fördela risken på fler. Det här är historien bakom Folksam. Den startar i en tid inte så långt från nuet, lite drygt 100 år sedan bara, då en stor del av Sveriges hem var oförsäkrade.

Behovet av försäkringar var stort, kanske till och med större än idag. Många bodde i trähus och levande eld behövdes både för värme och matlagning. Just här, i den mest eldfängda bebyggelsen, var en brandförsäkring något ouppnåeligt. Inget försäkringsbolag försäkrade den som på förhand bedömdes som en dålig affär.

Ur tanken att alla har rätt till en försäkring växte idén om en gemensam försäkringsförening. Men att starta den visade sig svårt, ingen bank ställde upp med lån och myndigheten

krävde att man kunde visa tecknade försäkringar till ett värde av två miljoner kronor. Läget såg mörkt ut för de nyblivna entreprenörerna. Ändå, vid årets slut hade de redan lyckats samla 6 000 tecknade brandförsäkringar! Efter ett par år hade de äntligen sina två miljoner.

Folket i samarbete blev så Folksam. Vi skapades genom att dela risken och vinsten och så fungerar vi fortfarande. Vi engagerar oss i det våra kunder bryr sig om. De är våra ägare. På de kommande sidorna får du möta några av dem. ●

Varje gång
vi möter en
kund,
möter vi
en ägare.

Möt Jessica, Fredrik och Beathe som alla är med och äger Folksam.

A woman with blonde hair, wearing a pink long-sleeved shirt and brown pants, is sitting on a dark, textured rock face. She is smiling at the camera. She has white chalk on her hands and is holding a green climbing rope. A white climbing helmet with red and black accents is resting on the rock next to her. She is wearing a climbing harness and a black climbing shoe.

Jessica Nyberg

Ägare sedan: 1995
Jessica arbetar i en butik för
konstnärsmaterial och älskar
klättring.

”*Än så länge har jag inte mött en burk som jag inte kan öppna.*”

Skulle någon av Jessicas kunder fråga vad hon gör på fritiden blir de kanske förvånade. För tjejen som raskt slår in penslarna och färgen i kassan tävlar i klättring.

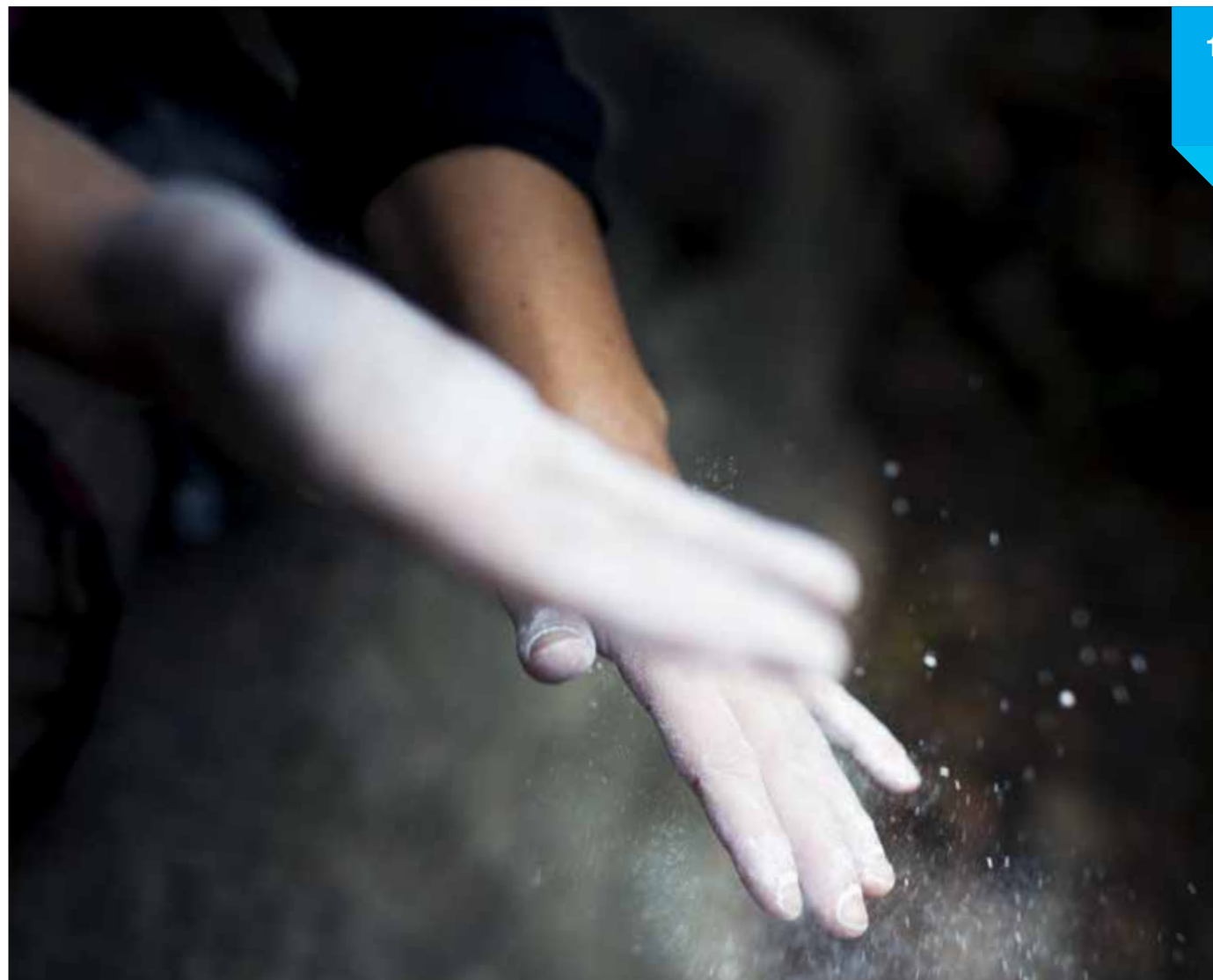
Jessica har klättrat ända sedan 13 års ålder. Hon tränar tre gånger i veckan och semesterresan får gärna gå till Thailand, Frankrike, Indien eller Kina – bara där går att klättra. Det är tur att pojkvännen delar hennes passion.

Den sorts klättring Jessica ägnar sig åt kallas bouldering och utförs utan rep, oftast med en padda under, en matta som dämpar fallet.

”Att trilla är en del av sporten”, säger Jessica.

I bouldering utförs klättringen med få rörelser och den är ofta mer atletisk och tekniskt utmanande än annan klättring. Jessica är stark, inte minst i nyporna, något vännerna gärna utnyttjar för att få hjälp att öppna allt från sylt- till gurkburkar.

”Än så länge har jag inte mött en burk som jag inte kan öppna”, säger Jessica och skrattar. ”Inga är omöjliga, en del tar bara lite längre tid.” Sedan säger hon: ”Nej, skriv inte det, det verkar skrytigt!” Något som är ganska svårt att hålla med om, för denna klättrande konstmaterialsförsäljare är snarare åt det ödmjuka hållet. Men stark, som sagt. •

Fredrik Josefsson

Ägare sedan: 2007
Fredrik uppfinner bland annat
spel för mobiltelefoner och gillar
industridesign för nöjes skull.

” *Det går till och med att ladda maskinen med metall.*

Plastdunken som Fredrik håller i sin hand kostar cirka 400 kronor. Ändå är den alldeles tom. ”Korken är dessutom felgängad”, berättar Fredrik. ”Jag tänkte fel när jag gjorde skissen i datorn.”

Dunken är utskriven på en 3D-skrivare hos ett företag som specialiserat sig på just detta. Att själv äga en 3D-skrivare är än så länge inte inom ekonomiskt räckhåll för de flesta, även om den helt säkert är värd pengarna. Det förstår man när man vrider och vänder på en alldeles perfekt tingest som inte behövt vare sig gjutform eller hopfogning för att bli till. Det känns som magi att maskinen på egen

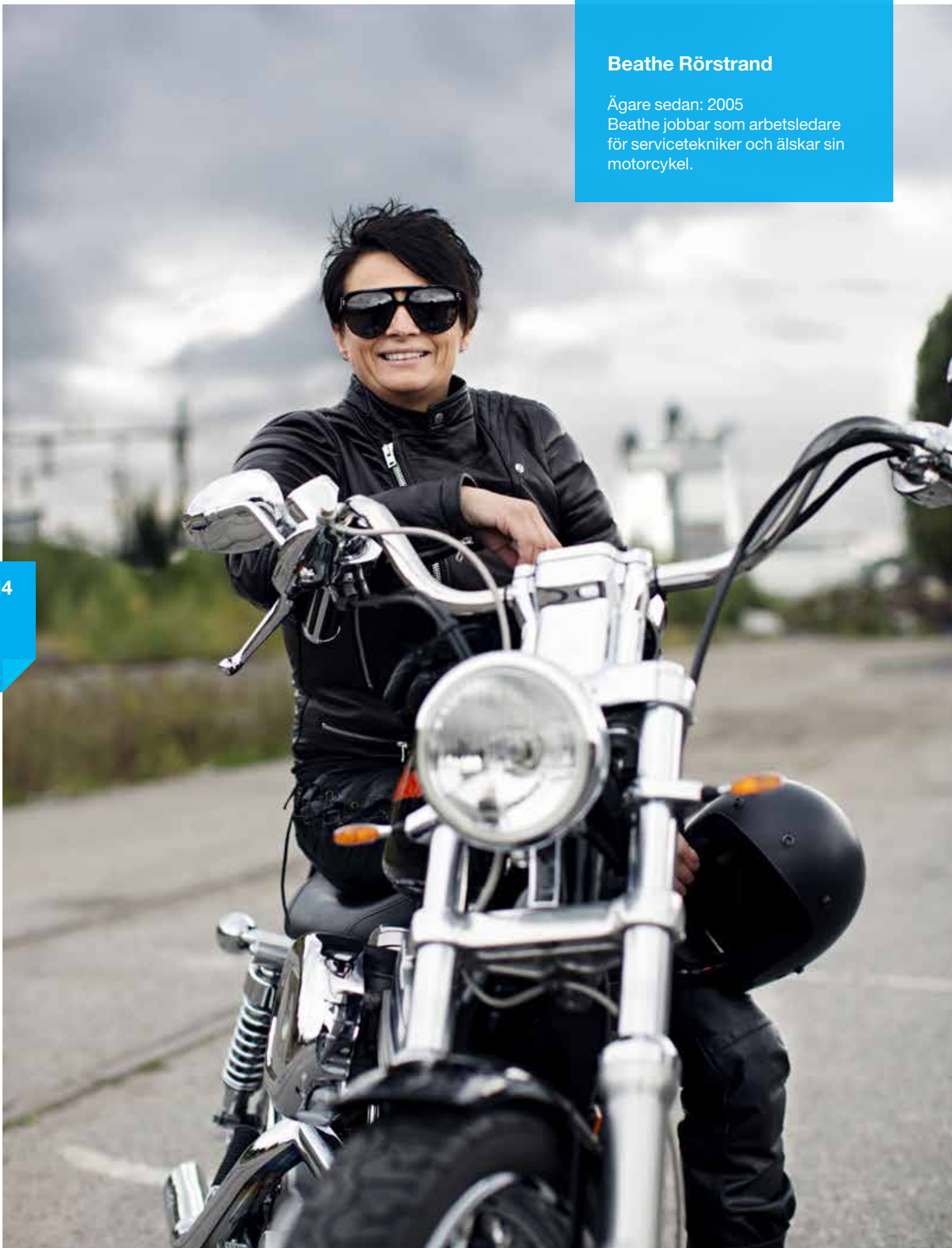
hand stått för tillverkningen av den fullt brukbara lilla plastdunken (om än med felgängad kork). Allt som krävdes var prototypmaterial och Fredriks datorfil. Men egentligen är det inget hokus pokus. De flesta har inga problem att föreställa sig att skapa genom att ta bort, så gör ju skulptören som hugger ut en staty ur ett stenblock. I en 3D-skrivare skapas objektet istället genom att lägga till.

Även glasögonbågen är designad av Fredrik och utskriven i samma prototypmaterial. ”När man är nöjd med sin design skriver man ut i ett finare material om man vill. Det går till och med att ladda maskinen med metall”. ●

Beathe Rörstrand

Ägare sedan: 2005
Beathe jobbar som arbetsledare
för servicetekniker och älskar sin
motorcykel.

” Jag gör inga direkta långresor, men många helgturer.

Beathes begagnade svarta Harley-Davidson Sportster är från 2001 och en av dess tidigare ägare är faktiskt hon själv.

”Dottern hade hunnit fylla runt ett år och tog upp mycket av tiden. Här blir det ju inget åka av”, konstaterade

Beathe krasst liksom många småbarnsföräldrar före henne. Hon sålde sin Harley. Men när bågen dök upp till försäljning igen kunde hon inte motstå att bli dess ägare ännu en gång. Att valet från början föll på just en Harley-Davidson förklarar Beathe med att hon är en fartdäre. En kvick japansk hoj skulle bli farlig i hennes händer. HD:n inbjuder

till lojare turer. ”Jag gör inga direkta långresor, men många helgturer och ofta faktiskt gärna ensam. Jag packar lite matsäck och en bra bok. Så tar jag en tur någonstans till en vattenglimt och lägger mig på en filt och läser. •

Du är med och påverkar

Folksam är ett ömsesidigt bolag. Det betyder att våra kunder också är våra ägare. För oss är det viktigt att kunderna kan vara med och påverka det vi gör.

Folksam har inga aktieägare. Istället är det inflytandet från våra fyra miljoner kunder som leder till beslut på bolagsstämman. Kundernas inflytande i form av rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt sker genom särskilt valda fullmäktigeledamöter. Fullmäktigeledamöter är antingen direktvalda försäkringstagare eller utsedda av stora kundgrupper/organisationer. I Folksam Sak representeras kunderna av 80 ledamöter och i Folksam Liv av 75 ledamöter.

Fler fördelar med kundägt

Som kundägt bolag går hela det överskott vi skapar tillbaka till kunderna, antingen i form av utveckling av vårt erbjudande eller som återbäring. Mot bakgrund av den starka finansiella ställningen i Folksam Sak lanserades 2012 ett långsiktigt återbäringsprogram. Återbäringsräntan i Folksam Liv höjdes vid två tillfällen under 2013 och är i dagsläget 6,0 procent. ●

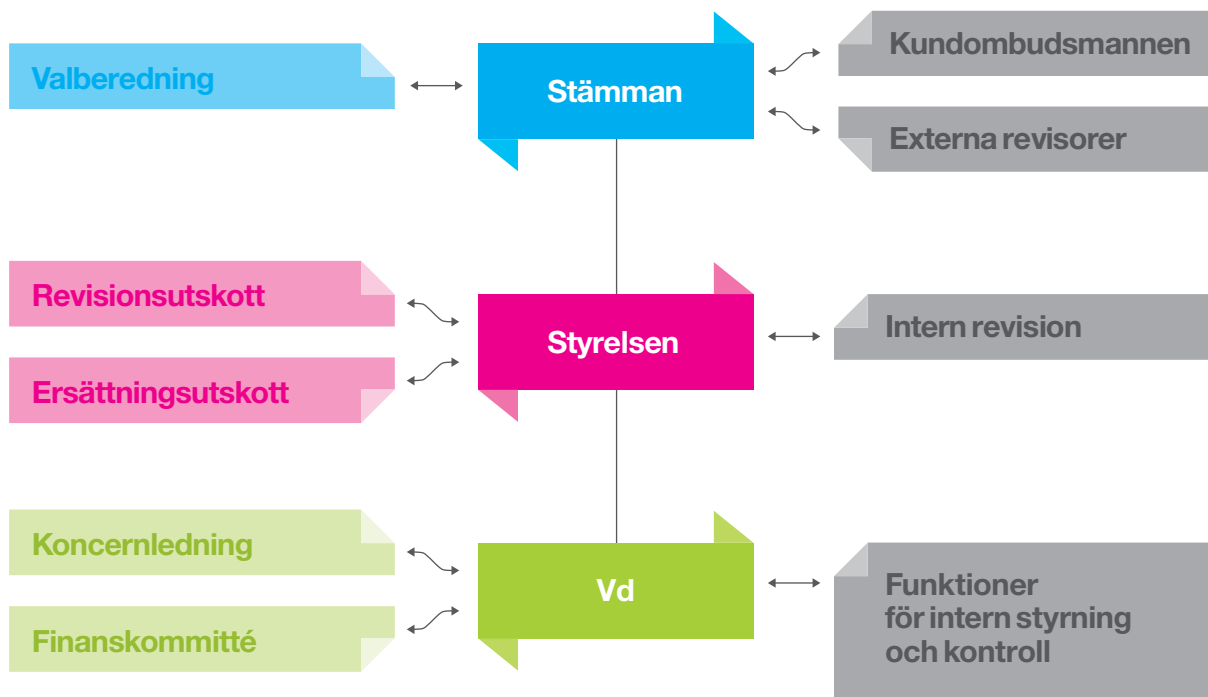

Försäkrings- tagarna

Representeras av fullmäktigeledamöter på stämman. 80 personer i Folksam Sak och 75 i Folksam Liv.

17

Ett händelserikt 2013

Marknadsandelarna växte

Marknadsandelarna växte både inom liv- och sakverksamheten. Nära var femte ny pensionssparare väljer nu oss.

Sveriges största försäkringsbolag

Med en total årlig premievolym på mer än 40 miljarder kronor är Folksam Sveriges största försäkringsbolag.

Årets livbolag för andra året i rad

Folksam har två år i rad blivit utnämnt till årets livbolag i Söderberg & Partners trafikljusrapport.

Ny koncernchef

Jens Henriksson tillträdde som ny vd och koncernchef i september.

Fortsatt renodling

För att fokusera på vår kärnverksamhet, överläts förvaltningsrätten av Svenska Lärarfonders fonder till DNB.

Kunderna har aldrig varit nöjdare

Folksams mätningar visade att våra kunder är nöjdare än någonsin tidigare.

Folksam valbart inom ITP

Folksam blev ett valbart alternativ för traditionell försäkring inom avtalsområdet ITP. ITP är en kollektivavtalad tjänstepension som privatanställda tjänstemän får utöver sin allmänna pension.

SalusAnsvar är en del av Folksam

Under året flyttade vi framgångsrikt över både kompetenser och försäkringsbestånd. Flera stora partnerkunder, framförallt Sacoförbund, är nu en del av Folksams erbjudande. Integrationen ska vara helt slutförd under 2015.

Mest hållbara bolaget

KPA Pension utsågs till det mest hållbara bolaget i finansbranschen 2013. Folksam hamnade på tredje plats på samma lista.

Hemförsäkring fick högst betyg

Vår mest omfattande hemförsäkring fick högst betyg i en jämförelse gjord av Konsumenternas Försäkringsbyrå. Konsumenternas Försäkringsbyrå har som mål att ge kunderna opartiska fakta och vägledning utan kostnad. ●

Du är en vinnare igen!

19

Årets livbolag 2011 och 2012

Årets livförsäkringsbolag igen

Folksam har två år i rad blivit utnämnt till årets livbolag i Söderberg & Partners trafikljusrapport. På försäkringsbranschen gala, Insurance Awards 2013, utsågs Folksam till årets livbolag med motiveringen:

"Folksam visade återigen att det går att leverera en trygg och stabil traditionell produkt som ger en god riskjusterad avkastning till spararna."

Ju större desto tryggare

Grundidén med alla försäkringar är att fördela risken på fler. Därför är storleken viktig. Nästan varannan svensk är försäkrad i Folksam. Hos oss sparar mer än två miljoner personer till sin pension. Vi är en av Sveriges tio största investerare och förvaltar ett kapital på 304 miljarder kronor.

Folksam är ett av få försäkringsbolag som har en stark position inom både liv- och sakförsäkring. Totalt betalar våra kunder in mer än 40 miljarder kronor i årliga premier.

15 procent av hela försäkringsmarknaden

Folksams marknadsandel av den totala premievolumen på den svenska försäkringsmarknaden var 2013 nära 15 procent.

Ökade mest på marknaden

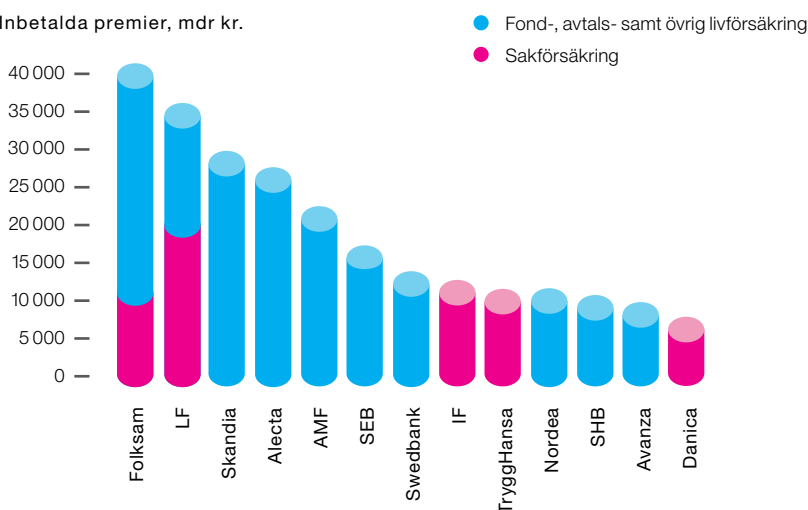
Under 2013 växte Folksam mest på sakförsäkringsmarknaden. Den totala premievolumen ökade med drygt sju procent. Vid årsskiftet hade vi 15,9 procent av totalmarknaden på 67 miljarder kronor.

Var femte ny pensions-sparare väljer oss

Två miljoner personer sparar till sin pension i Folksam. Marknadsandelen mätt i total premieinkomst för livförsäkring uppgick till 14,4 procent 2013. Det innebär att premieinkomsten för gamla och nya försäkringar var 27 miljarder kronor av den totala marknaden på 185 miljarder kronor.

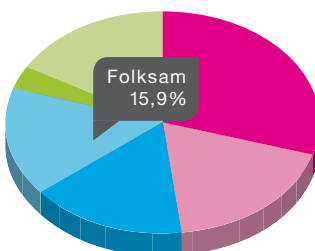
STÖRST PREMIEVOLYM I BRANSCHEN

Inbetalda premier, mdr kr.

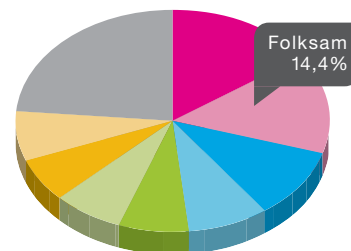
Källa: Svensk Försäkring och avser premievolum december 2013 och tolv månader tillbaka.

MARKNADSANDEL SKADEFÖRSÄKRING

Länsförsäkringar	29,8%
If	18,3%
Trygg-Hansa	16,1%
Folksam	15,9%
Moderna	3,4%
Övriga	16,5%

MARKNADSANDEL TOTAL LIVMARKNAD

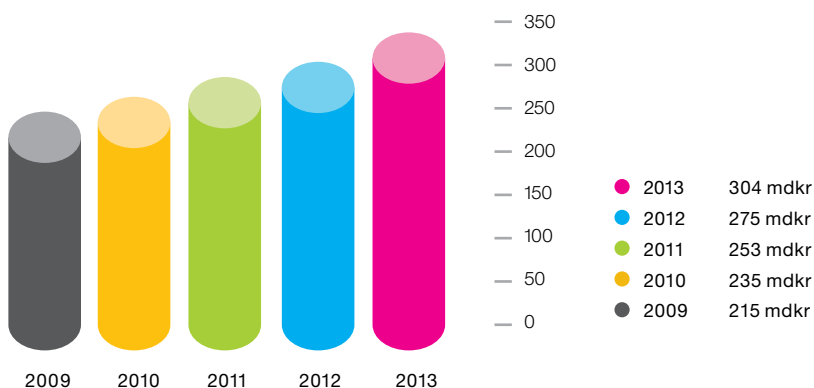

Skandia	15,4%
Folksam	14,4%
AMF	10,3%
SEB Trygg Liv	8,5%
Swedbank	7,2%
Nordea Liv	7,0%
Alecta	6,5%
Länsförsäkringar	7,2%
Övriga	23,5%

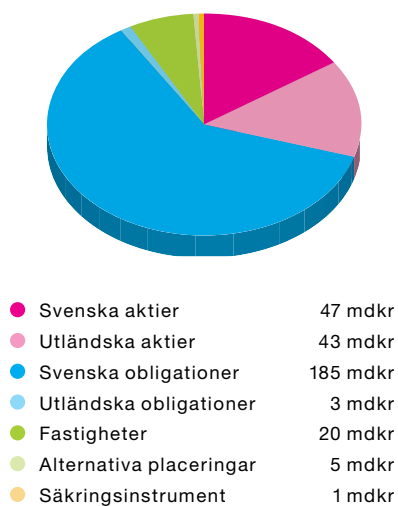
Etiska krav på alla placeringar

Folksam är en av Sveriges tio största investerare och förvaltar ett kapital på 304 miljarder kronor. Det förvaltade kapitalet omfattas av kriterier för miljö, mänskliga rättigheter och antikorrup­tion och är placerat i räntebärande värdepapper, aktier, fastigheter samt alternativa placeringar. Folksams innehav av räntebärande värdepapper består till största delen av obligationer utgivna av svenska staten, svenska kommuner, svenska bostadsinstitut eller svenska företag. ●

FÖRVALTAT KAPITAL 2009 – 2013

BRA RISKSPRIDNING I PORTFÖLJEN

Etiska krav på alla placeringar

Läs mer hur vi arbetar med ansvarsfullt ägande på sidan 30.

Strategisk kapitalförvaltning

Läs mer om hur vi placerar kundernas pengar på sidan 44.

Erbjudanden för alla behov

Vi arbetar med skade- och livförsäkringsverksamhet under ett flertal varumärken med fokus på den svenska marknaden. Erbjudandet kan delas upp i pensionssparande, personrisk och sakförsäkring.

Vår uppgift är att leverera trygghet till våra kunder genom bra försäkringslösningar.

Pensionssparande

Vi erbjuder traditionell livförsäkring inom Folksam Liv och KPA Pension. Den traditionella livförsäkringen är en sparform där vi placerar och förvaltar kapitalet. Det betyder att spararen inte själv behöver välja risknivå. Vi fördelar kapitalet mellan aktier, räntebärande värdepapper och övriga tillgångar. I sparformen finns också en garanti på inbetalda premier och en överenskommen garantiränta. När det blir överskott i förvaltningen fördelas den på spararna med hjälp av återbäringränta.

Fondförsäkring innebär att kunden själv bestämmer risknivån på sitt sparande genom att välja i vilka fonder kapitalet ska placeras. Vi erbjuder sparande i fondförsäkring inom Folksam Liv, Folksam Fondförsäkring, KPA Pensionsförsäkring och Folksam LO Pension.

I Folksam Fondförsäkring och Folksam Liv erbjuder vi ett kvalitetssäkrat guidat fondutbud på 60 till 80 fonder. Vi guidar på parametrarna avkastning, låga avgifter och etik. Eftersom vi inte är beroende av ett eget fondbolag kan vi alltid välja bland marknadens bästa fonder inom varje område.

I övrigt erbjuds skräddarsydda fondutbud inom respektive avtalsområde. För KPA Pension består fondutbudet av SRI-screenade fonder. Folksam LO Fondförsäkring har ett noga utvalt fondutbud av externa fonder som klarar kraven inom det avtalsområdet.

Personrisk

I Folksam finns fyra företag som erbjuder personriskförsäkringar; Folksam Liv, Folksam Sak, Förenade Liv och KPA Livförsäkring. Våra grupp-försäkringar omfattar gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring samt sjuk- och olycksfallsförsäkring.

Sjukförsäkringen ersätter inkomstbortfall eller utgörs av fasta engångsbelopp. Olycksfallsförsäkringen ersätter kostnader som kan tillkomma i samband med olycksfall samt ersättning vid invaliditet. Från gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkringarna betalas ett engångsbelopp ut till förmånstagare vid den försäkrades dödsfall.

Vi har gruppliv- och sjuk- och olycksfallsförsäkringar som är anpassade för fackförbund, företag och organisationer, samt för individuella lösningar.

Sakförsäkring

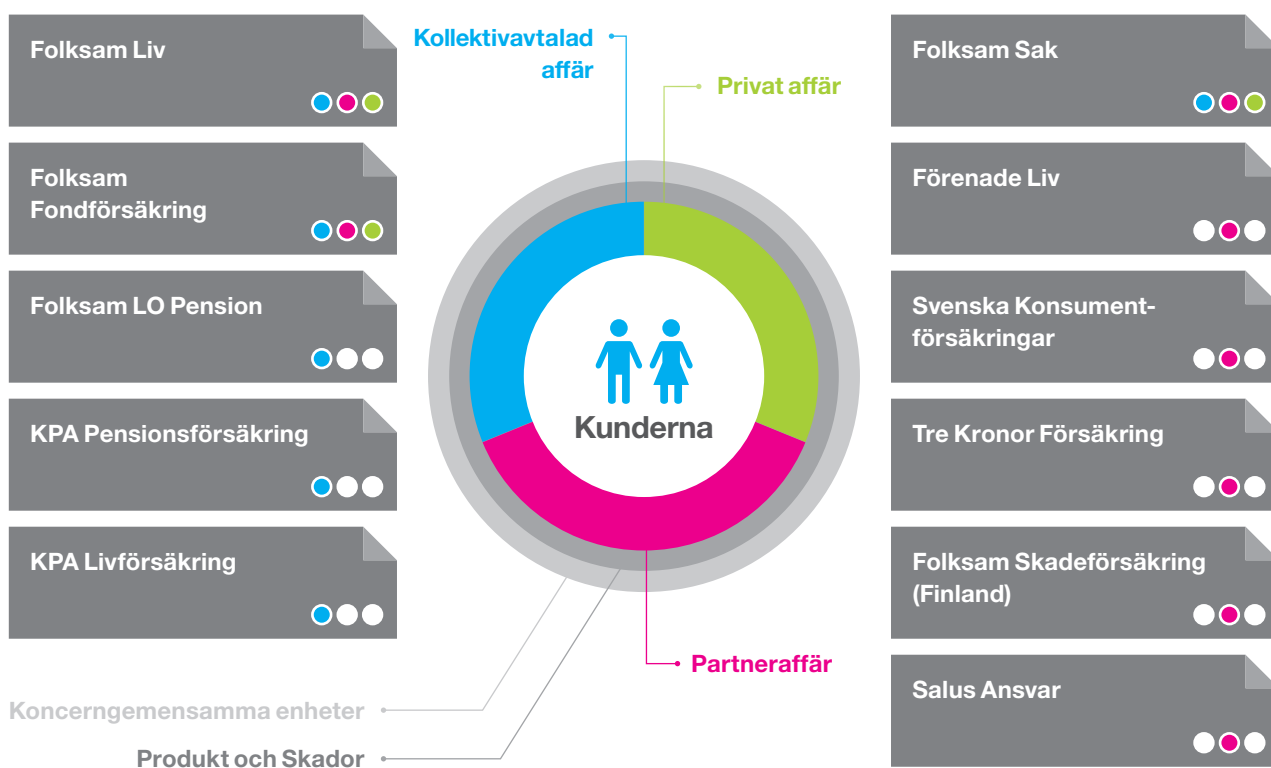
Vi erbjuder sakförsäkringar i tre företag; Folksam Sak, Folksam Skadeförsäkring och Tre Kronor. Det sistnämnda är ett så kallade vitt varumärke, det vill säga ett varumärke som står för själva produkten som sedan säljs under ett annat varumärke.

Boendeförsäkring är kärnan i vårt sakförsäkrings-erbjudande. När kunderna efterfrågade enkla och tydliga erbjudanden paketerade vi boendeförsäkringarna i Bas, Mellan och Stor, ett grepp som gör det lättare för kunden att välja rätt försäkring. ●

Läs mer om de olika bolagen inom Folksam på sidan 52.

En organisation med kunden i fokus

Folksam är organiserat i de tre affärsområdena Privat affär, Partneraffär och Kollektivavtalad affär samt i dotterföretag. Utöver det finns sju centrala enheter.

Affärsområde **Privat** ansvarar för försäljning och kundservice avseende individuell försäkring och pensionssparande till privatpersoner. Ansvaret avser både liv- och sakförsäkring under varumärket Folksam.

Affärsområde **Partner** ansvarar för Folksams affär mot partner- och organisationskunder. Här ingår grupp-försäkringsaffären och företagsförsäkring. Affären avser sakförsäkring, personriskförsäkring och sparande.

Kollektivavtalad affär ansvarar för kollektivavtalsparterna på svensk arbetsmarknad. Här ingår exempelvis tjänstegrupplivförsäkring, sjukförsäkring och pensionssparande, samt tjänster som administrativ service till arbetsgivarna. ●

Allt fler kunder väljer oss

Vi fortsätter att växa på både liv- och sakmarknaden. Fler och mer nöjda kunder i kombination med en finansiell styrka som är bättre än någonsin gör oss till en av branschens starkaste aktörer. Det ger oss förutsättningar att fortsätta leverera trygghet och hög avkastning.

Vi har erbjudanden för alla behov inom pensionssparande, personrisk och sakförsäkring. Efterfrågan på våra produkter ökar i alla grupper. Premieintäkterna ökade med 15 procent eller 5,2 miljarder kronor under 2013, till totalt 40,4 miljarder kronor.

Pensionssparande

Marknadsandelen mätt i total premieinkomst för livförsäkring uppgick till 14,4 procent.

Premievolymen inom traditionell försäkring fortsatte att öka under 2013. Våra starka nyckeltal och den breda försäljningen genom egen säljkår och förmedlarsamarbeten bidrog till ökningen.

Premieinbetalningarna från sparare i fondförsäkringar har ökat kraftigt de senaste fem åren. Detta är en följd av de satsningar vi har gjort på förmedlarmarknaden och avtalspension. Ett förbättrat fondutbud till kunderna är en annan viktig framgångsfaktor för den fortsatta tillväxten. De totala fondförsäkringstillgångarna i de fyra företagen uppgick vid årsskiftet till drygt 79 miljarder kronor.

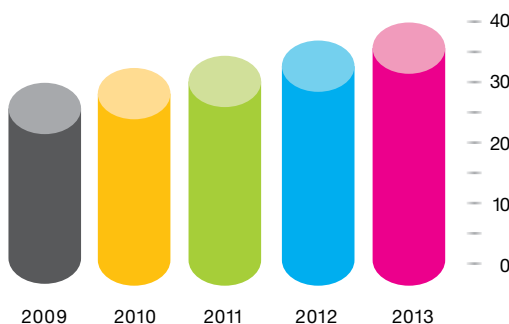
Kollektivavtalad pension från arbetsgivaren svarar för en betydande del av premievolymen. Sedan 2013 går det att välja Folksam eller något av våra dotterbolag som förvaltare av avtalspensionen inom samtliga avtalsområden.

Inom varumärket Folksam sker samtidigt en fortsatt utveckling av erbjudanden för den individuella tjänstepensionsmarknaden, tjänstepension från arbetsgivare som saknar kollektivavtal.

TOTAL PREMIEVOLYM

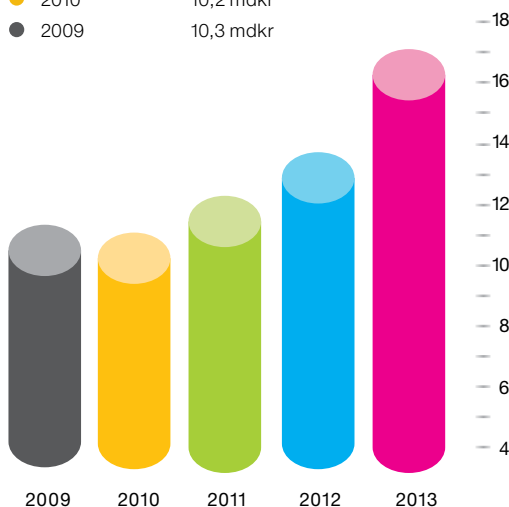
Premier omfattar premieintäkt i sakförsäkring, premieinkomst i livförsäkring samt inbetalningar och avgiftsintäkter från sparare i fondförsäkring

2013	40 438 mkr
2012	35 226 mkr
2011	33 263 mkr
2010	30 496 mkr
2009	29 356 mkr

TOTAL PREMIEINKOMST LIVFÖRSÄKRING

2013	16,2 mdkr
2012	13,0 mdkr
2011	11,5 mdkr
2010	10,2 mdkr
2009	10,3 mdkr

Personrisk

Premievolymen för personrisk var stabil under året. Vi erbjuder fackförbund, företag och organisationer anpassade gruppliv- och sjuk- och olycksfallsförsäkringar. Som idrottens försäkringsbolag olycksfallsförsäkrar Folksam de aktiva inom flera av de största idrottsförbunden i Sverige.

Satsningen på individuell olycksfallsförsäkring med tillägg för ekonomisk invaliditet och diagnosförsäkring fortsätter.

Tack vare god kapitalavkastning har premierna de senaste åren sänkts för kommuner och landsting.

Sakförsäkring

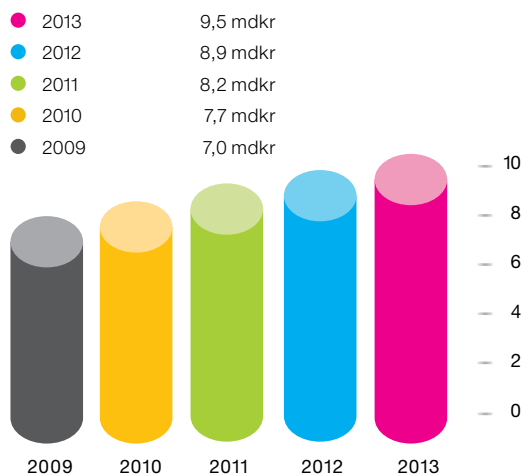
Premieintäkterna ökade inom såväl hem- och villaförsäkring som motorförsäkring. Försäljningen steg, bland annat genom banksamarbeten och ökad kundlojalitet.

Företagsmarknaden fortsatte att utvecklas positivt med fokus på små företag, fastighet och motor.

Fortsatt fokus på samlingsrabatter ökade antalet tecknade försäkringar. Det ska löna sig att samla sina försäkringar hos oss och därför växer antalet kunder med mer än en produkt stadigt. Vid årsskiftet hade 495 000 kunder både sitt hem och sin bil försäkrade hos Folksam. 58 000 av dessa kunder har dessutom valt Folksam när de sparar till sin pension.

Köpet av SalusAnsvar står för en fortsatt tillväxt på den svenska sakförsäkringsmarknaden och ökar samarbetet med tjänstemän och akademiker. ●

TOTAL PREMIEINTÄKT SAKFÖRSÄKRING

Stark finansiell ställning

Solvensgraden är det viktigaste måttet på finansiell styrka för ett livförsäkringsföretag. Den visar marknadsvärdet på företagets tillgångar i förhållande till de garanterade åtagandena mot kunderna.

Solvensgraden i KPA Pension och Folksam Liv var vid årsskiftet 172 respektive 161 procent. Det betyder att vi har 72 och 61 procent mer tillgångar än vad som behövs för att betala ut de garanterade pensionerna.

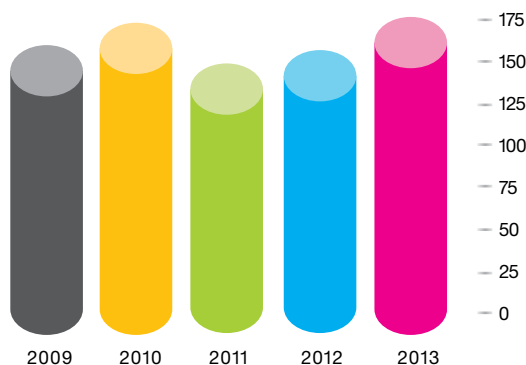
En hög solvensgrad är också en förutsättning för att kunna ge en bra framtida avkastning på förvaltad kapital.

Totalavkastningen för Folksam Liv och KPA Pension uppgick under 2013 till 7,6 procent respektive 8,2 procent.

Sett över den senaste femårsperioden 2009-2013 har den genomsnittliga totalavkastningen på traditionell försäkring varit 8,0 procent för Folksam Liv och 8,3 procent för KPA Pension.

SOLVENSGRAD FOLKSAM LIV

2013	161 %
2012	144 %
2011	134 %
2010	158 %
2009	149 %

Överskott som kommer kunderna till godo

Folksam är ett ömsesidigt försäkringsbolag. Det betyder att våra kunder är våra ägare. Den vinst vi gör går inte till aktieägare utan stannar hos våra kunder i form av bättre försäkringar och återbäring.

Mot bakgrund av den starka finansiella ställningen återinfördes 2012 återbäring i Folksam Sak. Programmet är långsiktigt och återbäringens storlek baseras på årets vinst.

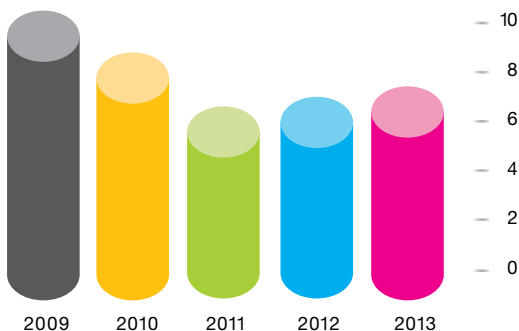
För 2013 har 278 miljoner kronor reserverats. Utbetalning kommer att ske under 2014 och återbäringen omfattar totalt 1 750 000 kunder.

Under 2013 genomfördes två höjningar av återbäringsräntan på traditionellt pensionssparande. I april från 4,5 procent till 5 procent och i juni ytterligare en procentenhet till 6 procent före skatter och avgifter. Återbäringsräntan höjdes mot bakgrund av Folksams starka utveckling och att den kollektiva konsolideringen i bolaget, förhållandet mellan bolagets tillgångar och hur mycket som fördelats till försäkringstagarna, ligger över den uppsatta målnivån. KPA Pension använder avkastningsränta i stället för återbäringsränta. Avkastningsränta innebär att all avkastning fördelas ut direkt till spararnas konton efter varje kvartal.

Den kollektiva konsolideringsgraden är därför alltid 100 procent i KPA Pension. För 2013 uppgick avkastningsräntan till 8,0 procent. ●

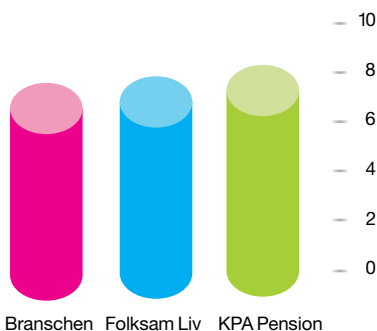
TOTALAVKASTNING FOLKSAM LIV

2013	7,6 %
2012	7,0 %
2011	6,5 %
2010	8,7 %
2009	10,3 %

TOTALAVKASTNING FEMÅRSSNITT 2009-2013

Branschen	7,8 %
Folksam Liv	8,0 %
KPA Pension	8,3 %

Folksam Sak per årsskiftet

Konsolideringsgrad, moderbolaget	149,3%
Totalkostnadsprocent	103%
Totalavkastning 2013	7,7%

KPA Pension per årsskiftet

Solvensgrad	172%
Kollektiv konsolidering	100%
Avkastningsränta	8,0%
Totalavkastning 2013	8,2%
Genomsnittlig avkastning 2009 –2013	8,3%

Folksam Liv per årsskiftet

Solvensgrad	161%
Kollektiv konsolidering	120,4%
Återbäringsränta	6,0%
Totalavkastning 2013	7,6%
Genomsnittlig avkastning 2009 –2013	8,0%

Kooperativ tjänstepension per årsskiftet

Kollektiv konsolidering	118,4%
Återbäringsränta	6,0 %

Ordlista

Solvensgrad

Förhållandet mellan tillgångar och försäkringstekniska utfästelser gjorda för att täcka framtida försäkringsåtaganden.

Kollektiv konsolidering

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets totala åtaganden.

Konsolideringsgrad

Konsolideringskapitalet i förhållande till ett års premieinkomst.

Återbäringsränta

Folksam Liv är ett kundägt bolag. Vårt överskott går via återbäringsräntan tillbaka till våra ägare. Räntan är inte garanterad och bolaget kan ta tillbaka den del som överstiger den garanterade räntan.

Totalavkastning

Summan av direktavkastning samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångar.

Återbäring

Folksam Sak är ett kundägt bolag. Vårt överskott går via återbäring tillbaka till våra ägare.

Kunderna är nöjdare än någonsin

Av de kunder som har varit i kontakt med oss säger 96 procent att de är nöjda och att det var lätt att komma fram. Dessutom upplever de att de fick ett bra bemötande.

28

Konkurrensen om kunderna hårdnar samtidigt som skillnaderna minskar mellan aktörerna. Hur vi agerar i kontakten med kunderna får därför stor betydelse för kundnöjdheten. För att mäta gillandet och vad kunderna tycker om oss i Folksam gör vi kontinuerliga undersökningar.

När vi mäter nöjdheten i hela vår kundbas använder vi Folksam Kund Index, FKI. Under 2013 har nöjdheten bland kunderna haft en god utveckling och överträffade de uppsatta målen. Att våra kunder är mer nöjda än någonsin tidigare märks allra tydligast i våra mätningar av de som varit i kontakt med oss. Nio av tio kunder som haft en skada eller varit i kontakt med vår kundservice är nöjda.

Lyhördhet och handling ger bra resultat

Vad kunderna tycker och vad vi gör för insatser går hand i hand med resultaten i våra kundmätningar. Några exempel på åtgärder är samlingsrabatten och återbäringen som uppfyller kundernas önskemål om att vi ser och uppskattar att de har många försäkringar och att de har varit kund länge. Att de är skadefria och har vidtagit förebyggande åtgärder ger också rabatt eller lägre kostnad på försäkringen.

Eftersom många kunder tycker att det är svårt att förstå hur försäkringar fungerar jobbar vi dessutom med att göra både produkterna och informationen om dem enklare och tydligare för en bättre upplevelse. ●

Samlingsrabatten och återbäringen är exempel på åtgärder vi har gjort de senaste åren. Vad kunderna tycker och vad vi gör för insatser går hand i hand och mätningarna visar att kunderna aldrig har varit nöjdare än de är nu.

För tio år sedan tittade vi mer på vad våra befintliga kunder tyckte om våra befintliga produkter. Numera involverar vi kunderna från start när vi utvecklar produkter och erbjudanden.

Jacqueline Sejersen

Ansvarig för research på Folksam

Bakgrund: Har jobbat med undersökningar på Folksam i tio år.

Uppmärksam sammad ägarstyrning

Våra kunder bryr sig om hur börsbolagen hanterar hållbarhetsfrågorna. Genom våra investeringskriterier för miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption, påverkar vi därför de företag vi investerar i.

30

På Folksam är vi övertygade om att företag som tar ansvar för miljö och mänskliga rättigheter är mer lönsamma på sikt. Vissa företag har vi aktivt valt att inte placera i oavsett hur liten deras miljöpåverkan är eller hur bra arbetsmiljö de har. De uteslutande kriterierna är tobak och illegala vapen som till exempel klustervapen, antipersonella minor och kärnvapen. Dessa kriterier gäller för samtliga bolag inom Folksam med två undantag. Dotterbolaget KPA Pension har beslutat om ännu hårdare uteslutningskriterier och investerar dessutom inte alkoholindustrin eller i kommersiell spelindustri.

För Folksam Sak, där bil-, villa- och fritidshusförsäkringarna certifierats med Bra Miljöval, innebär det att investeringar i kolkraft, kärnkraft och uran också utesluts.

Påverkar företag att ta ansvar

Vi förvaltar 304 miljarder kronor för drygt fyra miljoner kunders räkning. Det ger oss makt att påverka och långsiktigt förändra vårt samhälle. Vår ambition att påverka företag att ta sitt samhällsansvar är i högsta grad ett publikt arbete eftersom vi tror att kunskap bidrar till positiv förändring. Vi publicerar regelbundet rapporter och index där vi redovisar information om företagens arbete inom bland annat miljö, mänskliga rättigheter och jämställdhet.

Vi påverkar på många sätt; genom möten, brev, på bolagsstämmor och genom att föra en aktiv dialog för konstruktiva förändringar.

Folksamns arbete med Corporate Governance

	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Antal företag där Folksam fört en aktiv dialog	31	45	57	77	45	38	41	7	14
Antal svenska bolagsstämmor där Folksam medverkat	43	39	42 ¹	39	35	28	21	18	15
Valberedningar Folksam är med i	2	3	2	3	4	2	1		

¹Inkluderar en extra bolagsstämma

FN:s principer vägleder Folksam

FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (UN Principles for Responsible Investments, PRI) är ett FN-initiativ som lanserades under 2006 och syftar till att föra in hållbarhetsfrågor i investeringsprocessen för institutionella investerare och pensionsförvaltare. Folksam var den enda svenska investerare som deltog i utformningen av riktlinjerna, som gäller miljö, sociala frågor och bolagsstyrning. Folksam var också en av de första investerarna att skriva under principerna.

Princip 1

Folksam inkluderar miljö, sociala frågor och bolagsstyrning i den finansiella analysen och beslutsprocessen.

Princip 2

Folksam är en aktiv ägare och införlivar miljö och sociala frågor i bolagsstyrningspolicyn och arbetssättet.

Princip 3

Folksam verkar för öppenhet och ökad rapportering om miljö, sociala frågor och bolagsstyrning i de företag vi placerar i.

Princip 4

Folksam arbetar aktivt för att principerna för ansvarsfulla placeringar ska godkännas och implementeras inom finansbranschen.

Princip 5

Folksam samarbetar med andra placerare för att främja användandet av principerna.

Princip 6

Folksam rapporterar om de åtgärder som vidtas och om hur arbetet för att implementera principerna för ansvarsfulla investeringar framskrider.

Årets händelser i korthet

- Folksam deltog under stämposäsongen 2013 i 43 årsstämmor och en extrastämma, och var representerade i två valberedningar. Förutom detta var Folksam involverat i en rad dialoger med bolagsstyrelser beträffande belöningsystem.
- 2013 granskades verksamheten i 1 847 bolag med fokus på företagens prestationer avseende miljö och mänskliga rättigheter. Folsams 20 största svenska innehav kontaktades och möten genomfördes under året med sex av dessa. Utöver detta identifierades 20 svenska företag som löpte störst risk att råka ut för incidenter inom miljö och mänskliga rättigheter. Fyra bolag valdes ut och möten och telefonkonferenser genomfördes med en genomgång av bolagens risksituation.
- Under 2013 röstade Folksam på totalt 251 utländska stämmor. Bland annat röstade vi för förslag som rörde att Statoil ska avsluta sin oljesandsutvinning i Kanada, samt ett förslag om utökad representation av kvinnliga styrelseledamöter i BCE Inc.
- Under 2013 presenterades Folsams index för ansvarsfullt företagande för sjätte gången. Ericsson fick högsta betyg för sitt arbete med mänskliga rättigheter och Volvo fick högsta betyg för sitt miljöarbete. Ericsson fick årets högsta sammanlagda betyg sett till både mänskliga rättigheter och miljö.
- Folksam har sedan 2008 samarbetat med det norska livförsäkringsbolaget KLP och finska pensionsbolaget Ilmarinen, i Nordic Engagement Cooperation (NEC). Syftet med NEC är att koordinera bolagsstyrningsaktiviteter för miljö, mänskliga rättigheter och antikorrruption. Under 2013 hade NEC sammanlagt dialog med elva olika företag, samtliga baserade utanför Norden.
- Avdelningen Ansvarsfullt ägande var representerad vid ett flertal seminarier och paneldiskussioner under året, bland annat under den så kallade politikerveckan i Almedalen.
- Folsams avdelning för Ansvarsfullt ägande finns sedan 2009 på bloggen "En katt bland hermelinerna" (www.agarstyrning.folksamblogg.se). Bloggen fortsatte även under 2013 och kompletterades även med ett twitterkonto, @etikkkatten, där dagsaktuella uppdateringar publicerades löpande. ●

Läs mer om FN:s principer för ansvarsfulla investeringar och hur Folksam uppfyller sitt åtagande som undertecknare i Folsams hållbarhetsredovisning.

Carina Lundberg Markow

Chef för Ansvarsfullt ägande.

” När jag kom till Folksam 2001 såg jag trafikforskarna som förebilder.

Hon har kallats bråkig och mäktig, men har också fått utmärkelsen Superkommunikatör. Carina Lundberg Markow, chef för Ansvarsfullt ägande, var den som startade arbetet med etiska investeringskriterier i Folksam.

– När jag kom till Folksam 2001 såg jag trafikforskarna som förebilder. Deras tester och rapporter var ett bra sätt att påverka bilindustrin, kunderna och samtidigt bygga varumärket. Mitt mål var att vi skulle arbeta med Folksams etiska investeringskriterier på samma sätt – med det främsta syftet att påverka företagen.

I dag är Folksam bland de tio största ägarna på börsen, men på den tiden låg vi på kanske 18:e eller 19:e plats.

– Då var det svårt att få gehör hos företagen, de ruskade av sig allt. Många företagsledare hade inte ens reflekterat över hållbarhetsfrågor. De blev förbannade. Den starkaste supportergruppen var miljö- och hållbarhetschefer som tyckte att de äntligen fick någon utifrån som tittade på och ville lyfta fram deras arbete.

Strategin har i första hand varit att via medierna nå börsbolagen och därför har affärspressen varit huvudfokus. De flesta av Folksams kunder läser dock inte Dagens Industri varje dag och att nå ut till dem har varit en utmaning – där finns fortfarande mycket kvar att göra.

För att nå ut till kunderna är alla medarbetare en viktig kanal. Hållbarhetsfrågor har visat sig vara ett sätt att bygga nya kundrelationer och förädla befintliga. Carina har varit framgångsrik i sin strategi och syns flitigt i media i Sverige.

– Ska du prata om sådana här frågor måste en person göra det även om det lätt kan bli så att personen, snarare än organisationen, lyfts fram. Jag tror ändå att de allra flesta förknippar mig med Folksam. Att tala om etik i näringslivet, miljö och jämställdhet har gjort att jag betraktats som bråkig – en roll jag gärna tar om det är vad som krävs för att få ut våra budskap. Synen på hållbarhetsfrågorna har samtidigt blivit mer modern. Idag uppfattas jag nog inte lika mycket som bråkstake som för några år sedan.

Hur ser arbetet ut idag?

– Det har hänt otroligt mycket och ganska fort, i dag har företagsledarna bättre kunskap om vilka risker deras företag löper utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Några har till och med insett att det finns potential för att öka sin försäljning och därmed vinsten. ●

En pionjär inom hållbarhetsfrågor

Folksam har ambitionen att ligga i framkant inom miljö- och klimatarbete och har arbetat med hållbarhetsfrågor sedan 60-talet. Miljö- och klimatfrågorna är centrala för oss – ingen kommer att ha råd att försäkra sig i framtiden om vi inte hjälps åt att bromsa klimatiförändringarna. Eftersom vi är ett stort företag har vi goda möjligheter att påverka och våra höga miljökrav har bidragit till en bättre miljöstandard hos flera stora underleverantörer.

Både vår bil- och byggskaideverksamhet är miljöcertifierade enligt ISO 14001. År 2011 fick våra bil-, villa- och fritidshusförsäkringar Naturskyddsföreningens tuffa miljömärkning Bra Miljöval. För att föra en aktiv dialog med våra intressenter arbetade vi under 2013 med ISO 26000, en vägledande standard inom socialt ansvarstagande.

Under 2013...

- ... och 2014 kommer vi att utbilda närmare 2 000 företag över hela Sverige i miljöpåverkan.
- ... började vår inköpsorganisation jobba enligt substitutionsprincipen vilket har inneburit att alla nya upphandlingar har styrts mot mer miljövänliga alternativ.
- ... arbetade vi fram en digital plattform för dialog med våra intressenter.

Alla utsläpp klimatkompenseras

Folksam klimatfotavtryck från den egna verksamheten uppgår 2013 till 2 792 ton CO₂e. De främsta utsläppskällorna var flygresor, bilresor och värme, som tillsammans stod för 94 procent av de totala utsläppen. Dessa är de områden som vi fokuserar på för att minska vår klimatpåverkan.

Folksam beräknar även klimatpåverkan från energi- och vattenförbrukning från de fastigheter Folksam investerar i, vilket vi beskriver mer ingående i vår hållbarhetsredovisning.

Vi klimatkompenserar sedan flera år tillbaka klimatfotavtrycket från vår verksamhet och vårt fastighetsinnehav genom Vi-skogens trädplanteringsprojekt. Vi-skogen planterar i snitt fem träd för varje ton koldioxid som släpps ut. Den totala klimatpåverkan som vi kompenserar för uppgår till 6 751 ton koldioxid. Det innebär att knappt 34 000 träd kommer att planteras.

	2013	2012	2011
Bilresor	765	873	800
Flygresor	1 092	1 092	940
Tågresor	2	2	0,003
Värme	765	348*	371*
El	6	7	7
Trycksaker	57	74	64
Papper	82	78	65
Kaffe	21**	13	14
Vatten***	2	2	Ingick ej
Totalt ton CO₂e	2 792	2 489	2 261

* Endast huvudkontorets värme ingick i siffrorna 2012 och 2011

** 2013 redovisas allt inköpt kaffe till Folksam verksamhet

*** Endast vattenförbrukningen för huvudkontoret i Skanstull ingår. Folksam övriga kontor och Förenade Livs kontor ingår inte i redovisningen.

Tydliga riktlinjer för tjänsteresor

Vår resepolicy ger alla anställda tydliga riktlinjer för tjänsteresor. Den anger att varje resa ska vara väl planerad och motiverad och att tåg ska användas av miljöskäl på sträckor upp till 500 kilometer, till exempel på sträckan Stockholm-Göteborg.

Färre kontor ger lägre elförbrukning

All el som köps in till Folksam och KPA Pensions huvudkontor, kontoren runt om i Sverige samt Folksam dotterbolag Förenade Livs kontorslokaler, är märkt med Bra Miljöval. Elförbrukningen, och därmed klimatpåverkan, från kontoren minskade under 2013 med cirka 11 procent jämfört med 2012. Anledningen till minskningen är att vi under 2013 fortsatte vår omorganisation för att effektivisera verksamheten på kontoren runt om i landet.

Från tryck till digitalt

Vi har en tydlig ambition att minska antalet trycksaker genom att i allt högre utsträckning övergå från fysiska trycksaker till att publicera i digital form. Det innebär bland annat att kunder ska få möjlighet att få försäkringsvillkor och fakturor digitalt. Under 2013 trycktes 4 miljoner färre upplagor av försäkringsvillkor för sak- och grupp försäkringar och klimatpåverkan från trycksaker minskade med 17 ton CO₂e. Minskningen beror även på att vi under året tog fram mer detaljerade underlag, vilket gjorde det möjligt att beräkna den totala vikten och därmed göra mer exakta beräkningar.

Miljövänliga bilreparationer

För att minska miljöbelastningen vid bilreparationer använder de verkstäder som vi anlitar, i stor omfattning återanvända reservdelar, istället för att automatiskt välja en ny tillverkad. Vidare reparerar man plastdetaljer och glasrutor istället för att alltid använda nya reservdelar. Att återanvända och reparera i stället för att köpa nytt, är inte bara en vinst för miljön utan även en god affär för oss och för våra kunder. Detta arbetssätt bidrog under 2013 till att ett avfallsberg på 1 441 ton kunde undvikas och att vi sparade drygt 147 miljoner kronor vid reparation av skadade bilar.

Leverantörer utbildas i Bra Miljöval

Under 2013 genomförde inköpsorganisationen en digital miljöutbildning med alla leverantörer av skadereglering inom byggsektorn, och började även samma utbildning med leverantörer inom motorsektorn. Totalt skickades denna utbildning ut till samtliga 261 leverantörer inom bygg, där alla anställda med kundkontakt eller som genomför skadereglering ombads att delta. Under 2013 började vi även distributionen av utbildningen till våra 1 575 leverantörer inom motor. Utbildningen resulterade i att alla deltagare fick den information som behövs för att skapa en grundläggande förståelse för de kriterier som Bra Miljöval ställer, både på de certifierade produkterna men också på våra leverantörer av skadereglering. Målet var att sprida grundläggande kunskap till deltagarna om hur miljön påverkas av de dagliga arbetsmetoderna i respektive bransch, och hur en verksamhet kan arbeta för att minska sin negativa miljöpåverkan. ●

Karin Stenmar

Miljö- och klimatchef på Folksam

” Miljö- och klimatfrågan genomsyrar allt vi gör i Folksam.

– **Ingen kommer** att ha råd att försäkra sig i framtiden om vi inte tar ansvar för klimatfrågan – försäkringsbolag kommer inte ha råd att driva verksamhet och individer kommer inte ha råd att teckna försäkring.

Orden är Karin Stenmars, miljö- och klimatchef på Folksam, när hon svarar på frågan om varför miljö är viktigt för ett försäkringsbolag.

– Vårt uppdrag som försäkringsbolag är inte enbart att sprida riskerna mellan grupper och individer utan också över tiden. Enskilda händelser leder inte direkt till att premierna höjs. Däremot kommer klimatförändringar över tid att påverka vår planet. Fler stormar, högre vattennivåer och mer nederbörd, med ökade skador som följd, är några av utmaningarna för samhället.

De senaste åren har det varit mycket stormar, är det något ni märker av i Folksams skadeutbetalningar?

– Just stormskador har inte drabbat oss så hårt, eftersom våra kunder inte har så mycket skog försäkrad. Däremot är vi dominerande på hemförsäkringsmarknaden och där ser vi en ökning av vattenskadorna till följd av ett fuktigare klimat och av att översvämningar ökar. Kustnära boende kommer vara mycket mer utsatt i framtiden, man pratar om att vattennivån kommer att ha höjts en meter om 80 år, säger Karin.

Av den anledningen arbetar Folksam utifrån ett helhetsansvar och använder sin kunskap och styrka till att driva förändring, bland annat genom att ställa hårda miljökrav på sig själva och på de företag de samarbetar med eller placerar sina kunders pengar i. Som exempel är våra bil-, villa- och fritidshusförsäkringar Bra Miljövalcertifierade.

– Hållbarhet handlar om långsiktighet och det gäller oavsett om vi ska förvalta pensionspengar, investera i fastighetsmarknaden, reparera en skada på ett hus eller påverka vilka bilar som ska rulla på våra vägar. Det vi gör ska hålla i många år, säger Karin. Det är makroperspektivet, men vi behöver också prata om frågan ur ett mikroperspektiv. Det är i vardagen vi alla kan påverka. ●

Världsberömd trafikforskning

Den kunskap Folksams trafikforskning ger används för att rädda liv i trafiken. Färre trafikskador innebär även lägre kostnader för skador och därmed lägre trafikförsäkringspremier, vilket kommer våra kunder till godo.

Vi använder våra forskningsrön för att påverka till en säkrare trafik. Genom vår anknytning till universiteten kan vi vara med och påverka genom nationella och internationella nätverk. Konsumenttester och information är också viktiga verktyg eftersom det finns en efterfrågan på kunskap från oberoende part om exempelvis säkra bilar, bilbarnstolar och hjälmar i samband med inköp. Vi kan också påverka genom våra egna försäkringslösningar där exempelvis de säkraste bilarna har reducerad premie.

Vårt trafikforskningsarbete fokuserar på:

- säkrare personbilar
- cykling
- mc
- hastighetsefterlevnad

Trafikforskningen kostar cirka 7-8 kronor per bilförsäkring och år.

Några av våra trafiksäkerhetsaktiviteter under 2013

Volvo överlägsen i vår rankning av säkra bilar

”Hur säker är bilen?” är Folksams rankning av bilars krocksäkerhet och baseras på utfallet av verkliga olyckor. Högst betyg i årets rapport fick Volvos modeller V70, XC70, S80, S60 och V60 från 2007 och framåt. Deras säkerhetsnivå är nära 60 procent högre än genomsnittsbilen samt 12 procentenheter bättre än tvåan på listan, Honda CRV 98-06.

Vi hanterar varje år fler än 50 000 trafikskador. Det ger oss tillgång till en stor samlad kunskap om hur skador uppstår, hur de kan undvikas och begränsas. Vilken bil man färdas i har en avgörande betydelse för vilka konsekvenser en olycka får.

Topplistan	Procent bättre än genomsnittet
Volvo V70/S80/S60/V60 07-	59
Honda CRV 98-06	47
Volvo V70/S80/S60 00-06	46
BMW 5-serie 04-09	44
Audi A4 01-07	43
Mitsubishi Galant 97-03	42
VW Passat/CC 08-	42
Volvo XC90 02-	42

I årets rapport rankade vi 238 bilmodeller.

Nytt avtal med OKQ8 och Hertz

Vid en skada får många av våra bilförsäkringskunder en hyrbil under tiden den egna bilen är på verkstaden. Vi ser då till att kunderna får hållbara bilar genom att ställa krav på vilken säkerhets- och miljöstandard hyrbilarna ska ha. Men den största inverkan har åtgärden på begagnadmarknaden. Eftersom hyrbilsföretagen oftast byter ut sin bilflotta efter 9-10 månader är vi med och påverkar bilarnas standard på andrahandsmarknaden. Kriterierna baseras på Folksams årliga lista över Säkra och hållbara bilar.

Whiplash-skydd mest effektivt för män

Vi utförde den första studien i världen som visar hur effektiva whiplashskydd i bilar är för kvinnor respektive män. Resultatet visar på stora skillnader i skyddseffekt mellan könen. Whiplashskyddet i var femte bil har låg eller ingen skyddande effekt alls för kvinnor, medan samma skydd fungerar väl för män. En orsak till skillnaden är att biltillverkare under många år utgått från männens fysiologi vid utvecklingen av whiplashskydd.

60 procent färre skallskador med cykelhjälm

Vår studie visar att cykelhjälm förhindrar 60 procent av alla cykelrelaterade huvudskador som leder till kroniska besvär. Närmare fyra av tio allvarliga ansiktsskador kan också hindras.

Studien baseras på drygt 55 000 skador inrapporterade av akutsjukhusen i Sverige mellan 2003-2012. Resultaten presenterades på den vetenskapliga internationella trafik-säkerhetskonferensen IRCOBI i Göteborg.

12 av 13 godkända barncykelhjälmars skyddar inte mot de vanligaste huvudskadorna

Vi presenterade en cykelhjälmstest för barnhjälmars strax före sommaren. Islag där huvudet utsätts för rotation är den vanligaste typen av våld vid en cykelolycka och kan leda till hjärnskador. Trots detta omfattar inte Konsumentverkets certifieringstester av cykelhjälmars islag med rotation. Folksam:s tuffare test av de vanligaste cykelhjälmarna för barn och ungdomar visar att endast en av 13 CE-godkända hjälmars skyddar mot skador till följd av islag med rotation.

ABS-bromsar avgörande för mc-förarsäkerheten

En av våra studier visar att motorcyklister som kör med ABS-bromsar löper hela 65 procent lägre risk att råka ut för skador som leder till medicinsk invaliditet än mc-förare som kör utan ABS.

Av de cirka 300 000 motorcyklar som rullar i Sverige så är endast omkring 18 procent utrustade med låsningsfria ABS-bromsar. Men utvecklingen är positiv. Mellan 2008 och 2012 ökade nyförsäljningen av motorcyklar med ABS från 15 procent till 70 procent. Från 2016 blir det obligatoriskt med låsningsfria bromsar på alla nya motorcyklar över 125 kubik. Om alla motorcyklar hade ABS skulle 13 dödsfall och 160 svåra olyckor kunna undvikas varje år. Motorcyklar utrustade med ABS får 15 procent premierreduktion hos oss.

Autobroms krångligt att välja för bilköparna

Automatisk nödbroms är ett av bilens viktigaste skyddssystem. Men trots att systemet är minst lika effektivt som antisladd och krockkuddar, är det väldigt få biltillverkare som erbjuder det som standardutrustning. Dessutom finns

flera olika typer av autobroms och det är svårt för konsumenten att ta reda på hur de olika systemen fungerar. Tidigare studier har framför allt visat den olycksundvikande effekten av autobroms. Vår nya studie visar att den skadereducerande effekten är ännu högre på grund av det minskade krockvåldet i de krockar som ändå sker. Autobroms som ingriper vid påkörning bakifrån på vägar med hastighetsgräns upp till 50 km/timme minskar bilisternas personsador i den påkörda bilen med hela 64 procent. I cirka 40 procent av fallen inträffade kollisionen ändå, men utan några personsador. Dessutom beräknas cirka 25 procent av olyckorna ha undvikits helt. Bilar med autobroms som standard får premierreduktion.

Dubbade eller dubbfria däck vintertid?

Inför varje vintersäsong hörs olika röster om vad som är bäst, dubb eller dubbfria däck. Därför granskade vi testdata för 44 dubbade, 31 nordiska dubbfria och 11 central-europeiska vinterdäck för att undersöka vilken typ av däck som fungerar bäst vintertid i olika delar av Sverige. Granskningen utgick ifrån att det finns ett samband mellan bromssträcka och olycksrisk.

Vår granskning visar att nordiska dubbfria vinterdäck är bäst anpassade för vinterklimatet i södra och mellersta Sverige. Trots att bromssträckan blir något kortare med helt nya dubbdäck, så är det oftast barmark i de delarna av Sverige så att dubben slits ner och närmar sig dubbfria däck efter bara något år.

Vi kan göra skillnad och hjälpa kunderna

Genom att analysera de skador som inträffar kan vi ge råd om de bästa produkterna och hur man kan förebygga olyckor och skador. Ett annat sätt är att integrera kunskapen i försäkringen. Ett annat exempel är att vi har lägre premier för mer miljömässigt hållbara bilar och motorcyklar med ABS-bromsar. Ett annat är att våra hus- och bilförsäkringar har Bra Miljöval märkning. ●

MC är ett intressant forskningsområde med stora utmaningar. Men vår största påverkan är inom bil- och cykelolyckor, där finns de flesta skadorna.

Att Matteo började med forskning var inget medvetet val utan snarare en vilja att förbättra saker. Intresset för allt på hjul styrde honom till området trafik. Hans eget motorcykelintresse har gått från att köra så fort som möjligt till att ta in omgivningarna han passerar.

Matteo Rizzi

Trafiksäkerhetsforskare i Folksam

Bakgrund: Maskiningenjör och doktorand i teknisk vetenskap. Började köra moped som 14-åring och är en passionerad motorcykelsamlare.

Vi försäkrar nio av tio idrottare

40

Folksam har en lång historik som försäkringsgivare och partner för svensk idrott. Genom samarbeten med de flesta idrottsförbunden är nio av tio aktiva idrottsutövare försäkrade hos oss. Förutom att vara försäkringsgivare stödjer vi idrotten genom sponsring och skadeförebyggande forskning. Vårt hjärta klappar för idrotten!

Genom Riksidrottsförbundets grundförsäkring är alla ledare och funktionärer i 20 000 föreningar och 70 specialförbund försäkrade hos oss. Dessutom har 53 av de 70 specialförbunden tecknat en licens- eller medlemskopplad olycksfallsförsäkring för idrottsutövarna. Med 1,6 miljoner aktiva försäkrade har vi en total marknadsandel på drygt 90 procent. Vi är även försäkringsgivare inom elitidrottens kollektivavtalade pension och försäkrar drygt 3 000 idrottsföreningars egendom.

Stora samarbetsavtal

- Riksidrottsförbundets grundförsäkring för alla ledare och funktionärer.
- Fotbollförbundets licensförsäkring för 330 000 licensierade och 350 000 ungdomar.
- Golf förbundets medlemsförsäkring med 500 000 medlemmar.
- Innebandyförbundets licensförsäkring för 120 000 licensierade.

Elit- och motionsidrott med bred förankring

Sponsring är en viktig del av att vara idrottens försäkringsbolag. Målet med sponsringen är att bygga varumärke genom att stötta både elit- och motionsidrott samt att skapa och förstärka långsiktiga relationer med svensk idrott. När vi går in som sponsor eller partner ska idrotterna ha bred förankring och engagera människor, oavsett ålder, kön, ursprung och samhällsklass. Genom avtal med förbunden samarbetar vi i första hand med fotbollen, friidrotten, handikappidrotten och längdskidåknningen.

Skadeförebyggande forskning

16 000 anmälda idrottsskador per år ger en unik databas med möjlighet till forskning och skadeförebyggande arbete. Fokus under 2013 har varit Projekt knäkontroll, plötsliga dödsfall bland unga idrottare samt stöd till doktorand i samarbete med Gymnastik och Idrottshögskolan (GIH). ●

” Jag är otroligt stolt över initiativet kring knäkontroll och att vår app är nedladdad mer än 50 000 gånger.

Projekt knäkontroll är en konkret insats för att förebygga knäskador för en ny generation fotbollstjejer.

Lars-Inge Svensson
Chef Folksam Idrott

Bakgrund: Har haft förmånen att få jobba med svensk idrottsrörelse sedan 1980-talet och sedan 2007 som ansvarig för Folksam Idrott.

Knäkontroll

Knäskador är vanliga i fotboll och tonårsflickor är särskilt drabbade. Projekt knäkontroll är ett initiativ av Svenska Fotbollförbundet och Folksam som startade redan 2008. Syftet är att utbilda fotbollstränare, ledare, föräldrar och spelare i hur man ska träna för att förebygga knäskador hos flickspelare 12 år och uppåt. Ett enkelt träningsprogram på 10-15 minuter minskar kraftigt risken för allvarliga knäskador hos flickfotbollsspelare.

Sedan 2013 finns övningarna samlade i appen Knäkontroll. Där finns mer än 30 filmade övningar med tydliga instruktioner, information om Knäkontrollstudien och nyheter kopplade till träning och idrottsskador.

Attraktiv arbetsgivare

Som Sveriges största försäkringsbolag med flera dotterbolag kan Folksam erbjuda många intressanta karriärmöjligheter inom flera affärer. Många medarbetare uppskattar också att jobba i ett ansvarstagande företag som har ekonomisk styrka att göra skillnad.

Folksam har drygt 3 600 medarbetare på flera orter och i flera olika bolag. De jobbar med allt från skadereglering och rådgivning till it, juridik och riskbedömning. Rätt kompetens och långsiktigt hållbara medarbetare är en förutsättning för att kunna erbjuda försäkringar och pensionssparande som skapar trygghet.

Stöd under organisationsförändringar

De senaste årens arbete med att förändra organisationen inom försäljning och skador – hur vi möter kunderna – fortsatte. Förändringsarbetet har baserats på kundernas önskemål, marknadens förutsättningar och vårt behov att även i framtiden vara

konkurrenskraftiga. Förändringen har inneburit stora interna omflyttningar för medarbetare på olika orter i Sverige och ett samarbetsforum arbetade för att hitta så bra lösningar som möjligt för berörda medarbetare. För de som funderar kring nästa jobbsteg finns möjlighet till karriärplanering med en extern coach.

I september 2012 offentliggjorde Folksam köpet av försäkringsbolaget Salus Ansvar och i september 2013 flyttade cirka 130 nya medarbetare över till olika delar av Folksam. Medarbetarna fick i samband med övergången bland annat en särskild introduktionsdag och karriärsamtal knutna till mottagande verksamheter.

Varje anställd är en viktig investering

Varje anställd är en stor och viktig investering – både för Folksam och den sökande. Därför tränas cheferna i att se långsiktigt på Folksams kompetensförsörjning och att alltid rekrytera och utveckla medarbetarna med tanke på nästa utvecklingssteg.

Under 2013 rekryterades 529 medarbetare externt. Nästan lika många bytte jobb internt, antingen efter att ha sökt nytt jobb på eget initiativ eller på grund av omorganisering. Största delen av rekryteringarna är inom försäljning, skadereglering och it.

Under 2013 uppdaterades rutinerna och stödet i bemanningsprocessen, bland annat för att möta de kommande kraven i EU-direktivet Solvens 2 – särskild lämplighetsprövning av ledning och nyckelpersoner.

Om oss

Antal anställda 3 641

Medelålder totalt 44,8 år

Könsfördelning totalt
53 % kvinnor
47 % män

Könsfördelning i styrelserna
50 % kvinnor
50 % män

Personalomsättning 9,8 %

Sjuktal 4,2 %

Könsfördelning chefer
47 % kvinnor
53 % män

Könsfördelning i koncernledning
45 % kvinnor
55 % män

Trygg och stimulerande arbetsmiljö

Vi ska ha en arbetsmiljö som främjar god hälsa, motivation och produktivitet. Med det menas en arbetsplats där medarbetarna känner trygghet och stimulans och där hänsyn tas till fysiska och psykosociala behov.

Ett förändringsprojekt som rör kontorsarbetsplatserna pågår. Projektet arbetar med inriktningen aktivitetsbaserad arbetsplats och syftet är att få en effektivare arbetsorganisation, ökat lärande och att sänka lokalkostnaderna. Vi uppmuntrar även till virtuella möten via datorn, vilket har positiv påverkan på både miljö och ekonomi.

Insatser för att minska sjuktagen

Arbetsmiljöverket har under 2012 och 2013 genomfört sex arbetsmiljöinspektioner i Folksam. Resultatet visar att vi har väl utarbetade processer för arbetsmiljöarbetet och Arbetsmiljöverket hade endast enstaka mindre anmärkningar som nu har åtgärdats. Sjukfrånvaron under 2013 låg på 4,2 procent. Det var en ökning som syntes både i Folksam och i övriga Sverige och den berodde troligen på flera faktorer. För att vända utvecklingen görs bland annat analyser och handlingsplaner för grupper med höga sjuktag.

Mångfald och jämställdhet

Vi anser att mångfald bidrar till kundnytta, ökad lönsamhet och en mer attraktiv arbetsplats. Därför jobbar vi målinriktat för ett inkluderande samarbetsklimat där medarbetarnas kompetens tas tillvara och där det finns acceptans för olikheter. Genom en tydlig och kompetensbaserad bemanningsprocess stöds mångfald och risken för diskriminering minimeras.

Att Folksam idag har nästan 50 procent kvinnliga chefer är ett exempel på resultat av målinriktat mångfaldsarbete. Under 2013 togs en reviderad mångfaldsplan fram och viljeriktningen är att mångfaldsfrågorna ska vara ännu mer integrerade i arbetsvardagen.

Marknadsmässiga löner

Vid Diskrimineringsombudsmannens granskning fick Folksam's arbete med jämställda löner gott betyg. Vid jämförelse av medellönen mellan kvinnliga och manliga medarbetare med likartade jobb var löneskillnaderna 2013 cirka 4 procent. För att få helt jämställda löner kartlägger och analyserar Folksam eventuella osakliga löneskillnader vid lönerrevisionerna varje år, istället för att endast göra en kartläggning vart tredje år som lagstiftningen kräver.

Lönen fastställs individuellt, är differentierad och ska grundas på svårighetsgrad och ansvar i befattningen samt medarbetarens kompetens, erfarenhet och prestation. Vid föräldraledighet ger Folksam löneutfyllnad så att medarbetarna får ut 90 procent av månadslönen oavsett inkomst de första 210 dagarna. ●

Årlig medarbetarundersökning

I årets medarbetarundersökning slutade totalindex på 76* procent. Det är fyra procentenheter högre än året innan och det bästa totalindex som uppmätts i Folksam.

* Andel medarbetare som har svarat instämmande på frågan eller markerat betyget 4 eller 5 på en femgradig skala.

Vi har bra stämning där jag jobbar och jag känner att man får göra sin röst hörd. Till skillnad från när jag jobbade på bank tycker jag det är lättare att försvara sin ställning på så sätt att vi är kundägda.

Mårten jobbar framför allt med fondförsäkring och i arbetsuppgifterna ingår att analysera lönsamhet och skapa modeller för att beskriva hur verksamheten kommer att utvecklas.

Mårten Marcus
jobbar som aktuarie i Folksam

Bakgrund: Civilingenjörsexamen i teknisk fysik. Två år som industriad doktorand inom finans med kontakt inom bankvärlden.

Kapitalförvaltning

Folksam är en av Sveriges tio största investerare och förvaltar ett kapital på 304 miljarder kronor. Kundernas pengar är placerade i räntebärande värdepapper, aktier, fastigheter och alternativa placeringar med fokus på långsiktig trygghet.

Två tredjedelar av allt kapital är placerat i räntebärande värdepapper utgivna av svenska staten, svenska kommuner, svenska bostadsinstitut eller svenska företag. Folksams aktieportfölj består av noterade svenska och utländska aktier. Vid årsskiftet ägde Folksam fastighets-tillgångar, inklusive fastighetsfonder, till ett sammanlagt värde av 20 miljarder kronor. Den övervägande delen direktägda fastigheter är belägna i Sverige och har ett sammanlagt marknadsvärde av 16,2 miljarder kronor. Värdet på de alternativa placeringarna var vid årsskiftet 5 miljarder kronor. Alternativa placeringar är investeringar som har låg korrelation med aktie- och räntemarknaden.

För förvaltningen gäller särskilda regler, främst försäkringsrörelselagens placeringsregler. Därtill följer vi Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt respektive bolags regler för miljö- och etikhänsyn. Risknivån på respektive bolags tillgångsportfölj följs upp löpande. Risknivån får inte vara högre än att de lagstadgade kraven för respektive portfölj kan uppfyllas med hög grad av sannolikhet, även vid mycket negativ utveckling av finans- och försäkringsmarknaderna.

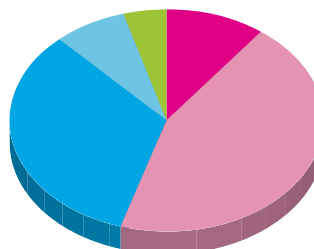
44

Elva bolag med olika placeringsinriktning

Folksam består av elva försäkringsbolag, alla med olika inriktning och profil. Styrelserna i respektive bolag fastställer därför individuella mål och risknivåer för förvaltningen och inom vilka ramar kapitalet får placeras.

Den största risken för ett försäkringsbolag är att inte långsiktigt kunna täcka de förpliktelser man har gentemot försäkringstagarna. För att hantera denna risk tas särskild hänsyn till försäkringsåtagandenas art och löptid vid sammansättningen av placeringstillgångarna.

FÖRVALTAT KAPITAL FÖRDELAT PER BOLAG

Folksam Sak	32,1 mdr kr
Folksam Liv	135,0 mdr kr
KPA Pension	101,6 mdr kr
Konsumentkooperationens pensionsstiftelse	22,6 mdr kr
Övriga	13,0 mdr kr

Fokus på stabil avkastning

Folksam totalt, mdr kr	2013	2012	2011	2010	2009
Förvaltad kapital	304 299	275 380	252 653	235 070	215 005
varav räntebärande	189 721	184 329	174 906	148 621	137 242
varav aktier	89 779	68 670	58 664	70 086	63 579
varav alternativa placeringar	5 050	3 754	3 183	2 010	1 887
varav direkt- och indirekt ägda fastigheter	19 749	18 627	15 900	14 353	12 297

Förvaltningsuppdrag

Folksam kapitalförvaltning styr hur kapitalet placeras inom de ramar som styrelserna har beslutat. För att uppnå god riskspridning fördelas innehaven på ett flertal placeringsslag och marknader. Vissa typer av placeringar förvaltas internt medan andra förvaltas externt. Placeringarna i egen regi görs i huvudsak via derivat för att anpassa respektive bolags risknivå. Det kan till exempel röra sig om aktieoptioner som minskar eller ökar effekterna av börsens svängningar. Räntederivat används till exempel för att säkra utbetalning av garanterade förmåner till livförsäkringssparare.

Förvaltningsuppdrag finns idag utlagda på de interna funktionerna Folksam Fastigheter och Alternativa placeringar samt externt på Swedbank Robur, Aktia Asset Management och DNB. Det mest omfattande externa förvaltningsuppdraget är det till Swedbank Robur och omfattar cirka 240 miljarder kronor. Swedbank Robur sköter också merparten av den löpande administrationen av transaktioner och värdepappersinnehav. Folksam kapitalförvaltnings roll är att ansvara för styrning, uppföljning och utvärdering.

Folksam Fastigheter

Genom att äga rätt fastigheter skapar vi bra avkastning i förvaltningen av våra kunders pengar. De direktägda fastigheterna förvaltas av Folksam Fastigheter. Vi bygger, förvaltar, hyr ut och utvecklar dem. Med bostäder, vårdboenden, kontor och butiker i bra lägen kan vi också erbjuda trygga boenden och attraktiva arbetsplatser.

Alternativa placeringar

Alternativa placeringar är ett internt förvaltningsuppdrag med lång placeringshorisont som syftar till att ge försäkringstagarna exponering mot onoterade tillgångar. Placeringarna ska vara lågt korrelerade med ränte- och aktie marknaden och görs i huvudsak i fondliknande strukturer.

Alternativa placeringar, Mkr

Hedgefonder	288
Private Equity/Kreditfonder	1 026
Infrastruktur/Energi	1 380
Övrigt	2 356
Totalt	5 050

Folksam Fastigheter

Antal fastigheter	130 stycken
Marknadsvärde	16 249 Mkr
Total uthyrningsbar yta	549 883 m ²
Hyresvärde	1 058 Mkr

Bolagsstrategiska innehav

Bolagsstrategiska innehav är investeringar av särskild strategisk betydelse för respektive bolag och kännetecknas av att det är styrelserna som beslutar om köp eller avyttringar. Ett viktigt strategiskt innehav är Swedbank, där Folksam äger drygt nio procent av aktierna. Värdet av aktierna i Swedbank var vid årsskiftet nästan 19 miljarder kronor.

Totalavkastning

Målet med förvaltningen varierar mellan de olika bolagen. För Folksam Liv och KPA Pensionsförsäkring AB är det att uppnå högsta möjliga reala avkastning under gällande risk- och placeringsrestriktioner, medan det inom Folksam Sak och övriga bolag är att på bästa sätt bidra till en stabil och konkurrenskraftig premie. För livverksamheten ska det som minimum innebära en årlig real avkastning på i genomsnitt tre procent, mätt över en tioårsperiod. Folksam har i ett antal år och under olika marknadsförhållanden visat sig kunna hantera risker och möjligheter i kapitalförvaltningen för att skapa långsiktigt god avkastning till spararna. 2013 års totalavkastning blev för Folksam Sak 7,7 procent, för Folksam Liv 7,6 procent och för KPA Pensionsförsäkring AB 8,2 procent. ●

Totalavkastning

I procent	2013	2012	2011	2010	2009
Folksam Sak	7,7%	8,2%	6,9%	6,7%	8,1%
Folksam Liv	7,6%	7,0%	6,5%	8,7%	10,3%
KPA Pension	8,2%	7,2%	5,6%	8,2%	12,4%

Riskhantering – en viktig del av affären

En grundläggande del i vår verksamhet är att hantera och värdera risker. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut om risker skapar vi förutsättningar för att erbjuda kunderna försäkrings- och sparandelösningar som skapar trygghet.

För att tydliggöra styrning och ansvar för riskhantering och riskkontroll delar vi upp verksamheten i tre ansvarslinjer.

De tre ansvarslinjerna

Den första ansvarslinjen består av affärsområden och enheter, moder- och dotterbolag samt utlagd verksamhet. De ansvarar för att leda verksamheten så att de mål som styrelsen har fastställt uppfylls. De ansvarar för riskhantlingsaktiviteter, uppföljningar och att reglerna efterlevs.

Den andra ansvarslinjen innehåller Risk- och complianceavdelningar, och koncernchefaktuarierna. De stödjer och följer upp den första ansvarslinjen utifrån ramverk för riskhantering, samt ansvarar för att ha en övergripande bild av risksituationen i företaget och rapporterar denna till styrelse och vd.

Den tredje ansvarslinjen är internrevision. På styrelsens uppdrag granskar och utvärderar internrevisionen den interna styrningen och kontrollen.

Riskhantering i Folksam

Vi bedömer risktagandet i förhållande till möjligheten att nå uppsatta mål i fem steg.

1. Identifiera

I första steget ska vi upptäcka och reda ut alla väsentliga risker vi utsätts för både på kort och lång sikt.

2. Värdera

Risker ska värderas på ett enhetligt sätt och kvantifieras med vedertagna mätmetoder.

3. Hantera

Här tar vi hjälp av regelverk, processer och kontrollaktiviteter. Verksamheten och företagsledningen ansvarar för att prioritera och besluta om de åtgärder som behövs för att styra eller begränsa risken.

4. Följa upp

Verksamheten och kontrollfunktionerna följer upp risker och åtgärder och ser till att riskerna ligger inom beslutade nivåer.

5. Rapportera

Styrelse och vd får en allsidig och saklig bild av den totala risksituationen.

Ylva Wessén

Chef för Risk och compliance
i Folksam Sakkoncernen

” *Kontroll handlar om ansvar mot våra kunder och medarbetare.*

Risk och compliance ansvarar för att följa upp att Folksam har en god intern kontroll – att bolaget har koll på risker och följer lagar, interna regler och god sed.

– Det är högre krav på styrning och kontroll för verksamheter som är tillståndspliktiga, vilket vi är, säger Ylva Wessén, chef för Risk och compliance i Folksam Sak-koncernen. Ytterst handlar det givetvis om att vi förlorar tillståndet, men vi är också övertygade om att bra koll leder till en bättre och mer affärsmässig verksamhet. Vi försäkrar halva Sveriges befolkning och förvaltar deras pensioner.

För att följa upp brister ska alla medarbetare anmäla incidenter som uppstår. Exempel på incidenter är stöld, brand, hot, tekniska och manuella fel, datavirus, personskador, tillbud och oegentligheter. Som incident räknas också de fall när regelverk inte följs. Ett exempel är Folsams etiska regler, ett av våra viktigaste regelverk. De handlar om hur vi ska uppfattas och hur vi vill vara – vi är ett försäkringsbolag som bryr oss om våra kunder, vi är personliga, engagerade och ansvarstagande.

– Etiska regler följer vi oftast utan att tänka på dem – de är

självklarheter i många fall och sunt förnuft kommer man långt med, säger Ylva. Precis som vi inte betar oss hur som helst eller ohyfsat i samhället i övrigt, ska vi inte göra det i vår yrkesroll.

Vi får runt 500 incidentrapporter per år, vilket är för lite, enligt Ylva. Det borde vara fler om man ser till antalet medarbetare, de ärenden vi hanterar och den typ av verksamhet vi har.

– Vår inställning är att ju fler incidenter som rapporteras desto bättre. Först när man är medveten om en risk kan man göra något åt det. ●

Nya regler styr utvecklingen

Försäkringar är en viktig del av samhällets skyddsnät. I takt med stora förändringar i vår omvärld ökar kraven på försäkringsbranschen både från enskilda och politiker. Den stora ökningen av nya regelverk från EU och den svenska regeringen ger en tydlig bild av ett politiskt behov av att skapa mer kontroll. Krav på ökad transparens och jämförbarhet för konsumenterna är ett exempel. Samtidigt måste de finansiella aktörerna öka likviditeten i syfte att göra systemen mer stabila.

Solvens 2 är ett europeiskt regelverk för försäkringsbolag. Det är ett led i ett större arbete för att skapa en enhetlig europeisk finansmarknad med ökat skydd för försäkringstagarna och förbättrad konkurrenskraft. De nya reglerna i Solvens 2 stärker sambandet mellan solvenskraven och riskerna för försäkringsbolag och innebär ökade krav på att försäkringsbolagen har tillräckligt med kapital för att kunna leva upp till sina åtaganden gentemot försäkringstagarna. Genom ökad riskkontroll ska bolagen styras på ett sundare och mer ändamålsenligt sätt.

Solvens 2 ger ökat skydd för försäkringstagarna

Vi började anpassningen till Solvens 2 redan 2009. Vi har i huvudsak fokuserat på att samordna anpassningen av de processer och systemstöd vi använder för företagsstyrning och rapportering. Solvens 2 är en viktig del av moderniseringen av Folksam och resten av branschen – en utveckling som är bra för både kunderna och för oss som försäkringsbolag.

Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten EIOPA beslutade under hösten 2013 om förberedande riktlinjer av Solvens 2-regelverket. Sveriges finansinspektion har beslutat att svenska försäkringsbolag ska följa EIOPA:s riktlinjer under förberedelseperioden 1 januari 2014 fram till 1 januari 2016 då Solvens 2 träder i kraft. Vi har därför ökat fokus på att bli klara med våra metoder och processer för både företagsstyrning och rapportering. ●

Fyra varumärken, två koncerner och elva försäkringsbolag

Folksam omfattar de två moderföretagen Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) och Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) med dotterföretag. Två av försäkringsverksamhetens dotterföretag i Folksam Liv är delägda. Det är Folksam LO Fondförsäkring, som ägs till 51 procent och KPA Pension, som ägs till 60 procent. I Folksam Sak är dotterbolaget Folksam Skadeförsäkring delägt till 51 procent.

Av koncernföretagen konsolideras inte Förenade Liv Grupp-försäkring (Förenade Liv) och försäkringsföretagen inom KPA Pension i koncernredovisningen i Folksam Sak respektive Folksam Liv. Anledningen är att de företagen inte är vinstutdelande och därför tillfaller allt överskott i bolagen försäkringstagarna. För att nå stordriftsfördelar samverkar företagen inom områden för distribution, administration och kapitalförvaltning.

Folksam Sak

Folksam Sak är kundägt och bedriver skadeförsäkringsverksamhet med huvudsaklig inriktning på den svenska hushållsmarknaden. Företaget erbjuder ett fullsortiment av försäkringar till hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas kompletterat med företagsförsäkringar inom utvalda områden.

Förenade Liv erbjuder grupp-försäkring för liv-, sjuk-, olycksfalls-, sjukvårds- samt barn- och gravidförsäkring till arbetstagare och medlemmar genom de arbetsgivare eller organisationer som företräder dem. Folksam Sak förvärvade i slutet av 2012 Förenade Liv från Folksam Liv för att i huvudsak stärka marknadspositionen inom riskförsäkring. Folksam Sak förvärvade **SalusAnsvar AB** per 31 januari 2013. Bolaget äger i sin tur Saco SalusAnsvar Försäkrings AB till 49 procent och SalusAnsvar Personförsäkring AB till 100 procent. SalusAnsvar förmedlade bland annat försäkringar åt **Svenska Konsumentförsäkringar**, ett helägt dotterbolaget till Folksam Sak. Beståndet i Svenska Konsumentförsäkringar har i januari 2014 överlåtits till moderbolaget Folksam Sak och bolaget ska avvecklas.

I början av 2012 köpte Folksam Sak 51 procent av aktierna i **Folksam Skadeförsäkring** (tidigare Aktia) av Aktia Abp i Finland. Folksam Skadeförsäkring bedriver skadeverksamhet och är huvudsakligen verksam inom kustområdet i Finland.

Tre Kronor bedriver skadeförsäkringsverksamhet i Sverige och affärsidén är att erbjuda skadeförsäkring till företag och organisationer som vill sälja och marknadsföra

försäkring under eget varumärke. Tre Kronor samverkar idag med Swedbank och 59 fristående Sparbanker och når därigenom ut med skadeförsäkringsprodukter på en bred marknad.

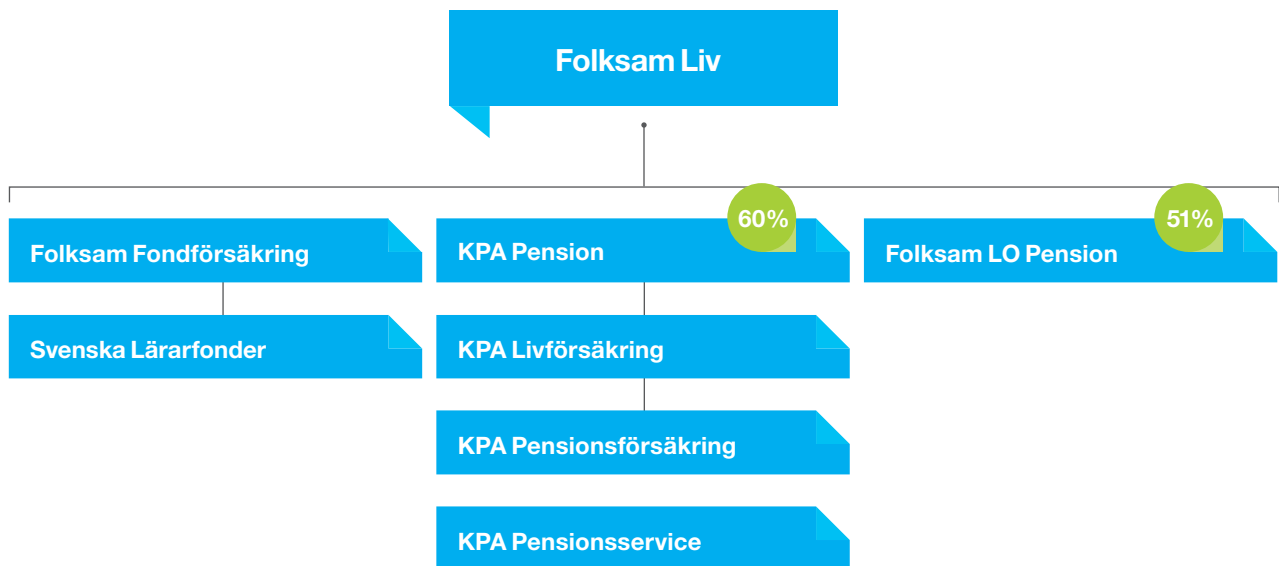
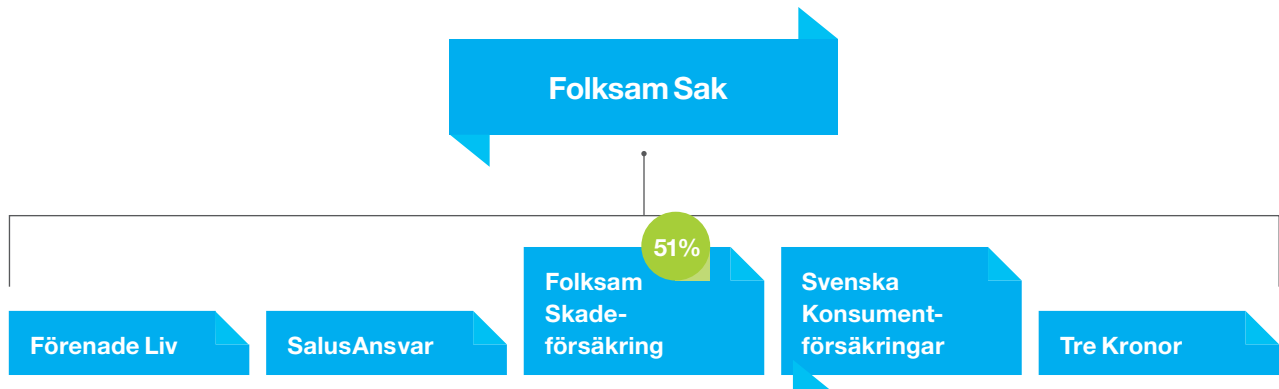
Folksam Liv

Folksam Liv är kundägt och bedriver livförsäkringsverksamhet. Företaget erbjuder tjänstepensioner och pensions-sparande till privatpersoner direkt eller via samarbeten, men också grupplivförsäkringar och andra typer av riskförsäkringar.

Folksam Fondförsäkring bedriver fondförsäkringsrörelse med anknytning till värdepappersfonder. Kunderna kan här välja bland ett stort antal utvalda fonder, exempelvis etiska fonder, fonder med låga avgifter och prisbelönta toppfonder.

KPA Pension är ett varumärke och gemensam beteckning för KPA Pensionsförsäkring, KPA Livförsäkring och KPA Pensionsservice. KPA Pension är det ledande pensionsbolaget i kommunsektorn och förvaltar tjänstepensioner för anställda i kommuner, landsting samt kommunala och kooperativa företag. KPA Pensionsservice erbjuder arbetsgivar-service i hanteringen av kommunens pensionsåtagande, administration av de anställdas individuella pensionsval samt kvalificerade konsulttjänster, tjänstegrupplivförsäkring och professionell pensionsrådgivning. För privatpersoner erbjuder KPA Pension sparande i privat pensionsförsäkring och fondförsäkring. KPA Pension ägs till 60 procent av Folksam och till 40 procent av Sveriges Kommuner och Landsting, SKL. Under 2013 har KPA Pension förvärvat SPP Liv Pensionstjänst AB.

Folksam LO Pension är ett varumärke inriktat mot kollektivavtalade tjänstepensioner och omfattar i huvudsak administration och förvaltning av pensionsmedel som avsätts enligt pensionsöverenskommelsen mellan SAF och LO. Verksamheten bedrivs i Folksam LO Fondförsäkring som ägs till 51 procent av Folksam Liv och till 49 procent av LO och flera av deras förbund. ●

Folksam Sak

Folksam Sak bedriver skadeförsäkringsverksamhet med huvudsaklig inriktning på den svenska hushållsmarknaden. Företaget erbjuder ett fullsortiment av försäkringar till hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas kompletterat med företagsförsäkringar inom utvalda områden. Den operativa verksamheten bedrivs inom två affärssegment, Partner och Privat

Resultat och marknad

Premieintäkter och marknadsandelar

Premieintäkterna (efter avgiven återförsäkring) i koncernen ökade med 7 procent och uppgick till 10 974 (10 287) miljoner kronor och i moderföretaget till 8 800 (8 340) miljoner kronor. Premierna ökar inom samtliga produktområden till följd av premiejusteringar, fler tecknade försäkringar och ökad kundlojalitet med minskade annullationer. Beståndsutvecklingen är positiv inom såväl bil som boende.

Folksam Sak fortsatte att fokusera på befintliga kunder och att utveckla relationerna med sina samarbetspartners. Boendeförsäkringen är den strategiskt viktigaste produkten och utgör kärnan i hela försäkringserbjudandet.

Folksam Sak var det bolag som ökade sina marknadsandelar mest på den svenska skadeförsäkringsmarknaden under perioden 1 januari–31 december 2013, jämfört med samma period året innan. Enligt Svensk Försäkrings statistik ökade Folksam Saks marknadsandel, mätt i inbetalda premier, till 15,9 (15,4) procent. Marknadsandelen inom hushållsmarknaden för Folksam Sakkoncernen uppgick till 20,3 (19,9) procent.

Marknadsandelar mätt i antal försäkringar uppgick för separat hemförsäkring till 48,8 (48,8) procent, inom villa-hemförsäkring till 28,3 (28,1) procent och inom personbilsförsäkring till 21,4 (21,6) procent.

Resultat

Koncernens resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 2 019 (2 031) och för moderföretaget till 2 056 (1 874) miljoner kronor. Försäkringsrörelsens resultat är på samma nivå som föregående år. Kapitalavkastningen bidrog lika tidigare år starkt till det positiva resultatet.

Försäkringsärsättningarna (efter avgiven återförsäkring) ökade under 2013 och uppgick för koncernen till -8 984 (-8 488) och för moderföretaget till -7 188 (-6 919) miljoner kronor. Under 2013 har reservsättningen setts över med ökade avsättningar som följd. Livräntereserverna för trafikskador har samtidigt sjunkit till följd av en stigande diskonteringsränta.

Totalkostnadsprocenten i koncernen och moderföretaget minskade med två procentenheter till 100 (102). Skadekostnadsprocenten uppgick i koncernen och moderföretaget till 82 (83) procent.

Driftskostnadsprocenten i koncernen och moderbolaget minskade och uppgick till 18 (19) procent. Driftkostnaderna ökade under året med 25 miljoner kronor. Skaderegleringskostnaderna ökar till följd av stigande volymer, projektkostnader och en förstärkning av organisationen.

Finansiell ställning

Konsolideringskapitalet i moderföretaget fortsatte att stärkas och uppgick till 13 526 (11 616) miljoner kronor. Konsolideringsgraden uppgick per årsskiftet 2013 till 149 (139) procent i moderföretaget och solvenskvoten uppgår till 8,1 (7,5).

Folksam Saks återbäringsprogram fortsätter och för 2013 har 278 miljoner kronor reserverats. Utbetalning kommer att ske under 2014 och återbäringen omfattar totalt 1 750 000 kunder.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Styrelserna i Folksam Liv och Folksam Sak utnämnde den 7 maj Jens Henriksson till ny koncernchef och vd. Han efterträdde Anders Sundström som tidigare meddelat att han avgår för att övergå till styrelsearbete. Jens Henriksson tillträdde den 1 september 2013 och kom närmast från Nasdaq OMX Stockholm där han var vd.

I maj 2013 beslutades att ett konsortium bestående av Folksam, Metso Corporation, Norrskenet AB och Peab AB investerar var för sig USD 25 miljoner och därmed totalt USD 100 miljoner i obligationer emitterade av Northland Resources AB. Folksam investering fördelar sig på Folksam ömsesidig livförsäkring respektive Folksam ömsesidig sakförsäkring.

Folksam Sak har en stark finansiell ställning och lämnar för andra året i rad återbäring till kunderna. Cirka 278 miljoner kronor kommer att utbetalas till kunderna.

Folksam Sak tillträdde den 31 januari som ägare till SalusAnsvar AB med dotterbolagen SalusAnsvar Personförsäkring AB samt en ägarandel på 49 % av Saco SalusAnsvar Försäkrings AB. Integrationen av både kompetenser och försäkringsbestånd från SalusAnsvar är framgångsrik. Flera stora partnerkunder, framförallt Sacoförbund, är nu en del av Folksam erbjudande. Avtal om en utökad ägarandel om två procent har senare tecknats med Sacoförbunden avseende SACO SalusAnsvar Försäkrings AB.

Folksam Sak har tecknat avtal om förvärv av HSB:s fastighetsförsäkringsbestånd. Förvärvet omfattar de cirka 500 bostadsrättsföreningar som idag är försäkrade hos HSB Försäkring. Premievolymen för det övertagna beståndet uppgår till cirka 25 miljoner kronor per år.

Efter en överenskommelse med Svenska Fotbollförbundet investerade Folksam Sak i ett samägt bolag som äger 11,1 procent av Friends Arena i Solna. Överenskommelsen mellan Folksam och Svenska Fotbollförbundet omfattar bolaget som äger själva fastigheten, Friends Arena, och inte driftbolaget som hyr och ansvarar för arrangemangen.

Framtida utveckling

Folksam Sak har efter de senaste årens goda resultat en mycket god finansiell ställning och lämnar sedan 2013, med kundägandet i fokus, återbäring till kunderna.

Under de kommande åren går Folksam Sak med den finansiella styrkan som bas in i en fas av konsolidering med fokus på effektivisering och modernisering. Förvärvet av SalusAnsvar har stärkt varumärket Folksam genom nya partnerrelationer med flera Sacoförbund och integrationsprojektet innebär de kommande åren att bolagsstrukturen renodlas. Kunderna i nuvarande Svenska Konsumentförsäkringar AB samt SalusAnsvar Personförsäkring AB erbjuds sakförsäkring i Folksam Sak vilket innebär en ökad volym i moderbolaget från 2014.

Marknadsandelarna inom hushållsmarknaden fortsätter att öka och fokus ligger fortsatt på helkundserbjudandet med bil- och boendeförsäkring som bas. Kundlojaliteten ökar med fler försäkringar inklusive tilläggsförsäkringar, helkundsrabatter och återbäring.

En strategiöversyn inleds under 2014 för att ytterligare stärka Folksam Sak samtidigt med ett tydligt förbättringsinitiativ för den operativa verksamheten. Skadekostnader och prissättning är fortsatt viktiga utvecklingsområden och de åtgärder som vidtagits inom villkorsöversyn, reservsättning och inköp förväntas bidra positivt till att förstärka försäkringsresultatet. Investeringsutrymmet för den operativa verksamheten utökas för att öka kundnöjdhet och tillgänglighet, mitigera verksamhetsbrister samt effektivisera processer och IT-system vilket de närmaste åren förväntas öka driftkostnaderna för att på några års sikt förbättra resultatet.

Folksam kommer liksom branschen i övrigt att delta i förberedelsearbetet inför Solvens 2 med införandedatum 1 januari 2016. Förberedelsearbetet omfattar den egna risk- och solvenskapitalbedömningen, rapportering samt företagsstyrning. På längre sikt innebär det nya regelverket ökad trygghet för kunderna och större hänsyn till kostnaden för kapitalkrav i både kunderbjudanden och investeringar.

Avkastningen för placeringsportföljen har under de senaste åren kraftigt bidragit till den nu starka balansräkningen vilket ger goda förutsättningar för Folksam Sak att klara de nya kapitalkrav som ställs på försäkringsbolagen. På längre sikt ska försäkringsresultatet förstärkas för att balansera marknadsrisken i placeringsportföljen.

Femårsöversikt och nyckeltal, Mkr

KONCERNEN	2013	2012	2011 ¹	2010	2009 ²
Resultat					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	11 265	10 223	9 697	9 125	8 552
Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring)	10 974	10 287	9 362	8 822	8 579
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	470	524	641	643	626
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	31	30	26	30	107
Försäkringsersättningar, netto	-8 984	-8 488	-7 983	-7 265	-6 747
Driftskostnader i försäkringsrörelsen	-2 010	-1 912	-1 734	-1 575	-1 608
Återbäring och rabatter, netto	-290	-232	-9	-1	6
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)	-	-	-	-38	-1
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	191	209	303	616	962
Återstående kapitalavkastning	1 981	1 825	1 457	1 074	1 279
Övrigt	-153	-2	-11	23	13
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	2 019	2 032	1 749	1 713	2 254
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till verkligt värde	34 731	32 593	29 225	25 664	24 804
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	26 434	25 673	23 456	21 874	20 769
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	11 048	8 891	7 717	6 866	5 446
Efterställda skulder	-	-	-	-	1 475
Uppskjuten skatteskuld	3 047	2 485	2 462	2 255	1 745
Övervärden i placeringstillgångar					
Placeringar i koncern- och intresseföretag	154	204	179	146	216
Andra finansiella placeringstillgångar	-	-	-	-	-
Totala övervärden	154	204	179	146	216
Totalt konsolideringskapital	14 250	11 580	10 358	9 267	8 882
Nyckeltal					
Resultat av skadeförsäkringsrörelsen					
Skadeprocent	82	83	85	82	79
Driftskostnadsprocent	18	19	19	18	19
Totalkostnadsprocent	100	102	104	100	97
Resultat av kapitalförvaltningen					
Direktavkastning, procent ³	2,9	3,1	3,5	2,2	2,7
Totalavkastning, procent	7,6	8,2	6,9	6,8	8,2
Ekonomisk ställning					
Konsolideringsgrad, procent	126	113	107	102	104

¹ Omräknat med anledning av övergång till full IFRS i koncernredovisningen samt för avsättning till pensioner och liknande förpliktelser. Tidigare år är inte omräknade avseende denna principförändring.

² Omräknat med anledning av ändrad värderingsprincip för försäkringstekniska avsättningar som inte klassificerats som tjänstepensionsförsäkringar.

³ Direktavkastning har omräknats för år 2009 enligt ändringsföreskrift FFFS 2009:12.

Särskilda redogörelser för tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper lämnas i anslutning till årsredovisningens noter.

Femårsöversikt och nyckeltal, Mkr

MODERFÖRETAGET	2013	2012¹	2011	2010²	2009
Resultat					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	9 061	8 332	8 292	7 989	7 607
Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring)	8 800	8 340	8 068	7 789	7 704
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	427	479	608	613	595
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	30	31	25	30	75
Försäkringsersättningar, netto	-7 188	-6 919	-6 909	-6 354	-6 103
Driftskostnader i försäkringsrörelsen	-1 631	-1 606	-1 472	-1 322	-1 378
Återbäring och rabatter, netto	-290	-231	-9	-1	6
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)	-	-	-	-	-1
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	148	94	311	755	898
Återstående kapitalavkastning	1 914	1 781	1 079	999	1 301
Övrigt	-6	-1	-9	-3	-3
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	2 056	1 874	1 381	1 751	2 196
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till verkligt värde	33 755	31 073	28 164	25 032	24 058
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	23 269	22 763	21 719	20 302	19 422
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	4 022	3 025	2 189	2 131	1 920
Obeskattade reserver	8 350	7 623	7 142	5 998	5 189
Efterställda skulder	-	-	-	-	975
Uppskjuten skatteskuld	999	764	562	546	315
Övervärden i placeringstillgångar					
Placeringar i koncern- och intresseföretag	154	202	179	146	216
Totala övervärden	154	202	179	146	216
Totalt konsolideringskapital	13 525	11 614	10 072	8 821	8 615
Kapitalbas	13 427	11 563	10 033	8 548	7 838
Erforderlig solvensmarginal	1 655	1 550	1 404	1 296	1 263
Gruppbaserad kapitalbas	13 609	11 699	10 110	8 607	7 971
Gruppbaserad solvensmarginal	2 342	2 048	1 655	1 509	1 443
Nyckeltal					
Resultat av skadeförsäkringsrörelsen					
Skadeprocent	82	83	86	82	79
Driftskostnadsprocent	18	19	18	17	18
Totalkostnadsprocent	100	102	104	99	97
Resultat av kapitalförvaltningen					
Direktavkastning, procent ³	2,5	2,7	3,2	2,3	3,0
Totalavkastning, procent	7,7	8,2	6,9	6,7	8,1
Ekonomisk ställning					
Konsolideringsgrad, procent	149	139	121	110	113

¹ Omräknat med anledning av ändrad redovisningsprincip av av materiella tillgångar och försäkringstekniska avsättningar.

² Omräknat med anledning av ändrad redovisningsprincip av utgifter för utveckling av internt genererade immateriella tillgångar i enlighet med RFR2. Tidigare år är inte omräknade avseende denna principförändring.

³ Omräknat med anledning av ändrad redovisningsprincip för avsättning till pensioner och liknande förpliktelser. Tidigare år är inte omräknade avseende denna principförändring.

⁴ Direktavkastning har omräknats för år 2009 enligt ändringsföreskrift FFFS 2009:12. Redovisade nyckeltal avseende direktavkastning för år 2008 är beräknade enligt då gällande FFFS 2008:26.

Folksam Liv

Folksam Liv bedriver livförsäkringsverksamhet med inriktning på den svenska marknaden. Vi erbjuder tjänstepension och pensionssparande till privatpersoner direkt eller via samarbeten samt grupp försäkring och annan personriskförsäkring. Verksamheten bedrivs inom tre affärssegment, Partner, Kollektivavtalad affär och Privat.

Resultat och marknad

Premieinkomster och marknadsandelar

Premieinkomsten för egen räkning i livförsäkringsrörelsen i moderföretaget ökade med 16 procent till 7 899 (6 792) miljoner kronor. Ökningen återfinns främst inom sparandeförsäkring där både tjänstepension och privat sparförsäkring bidragit. Skadeförsäkringsintäkten minskade och uppgick till 670 (755) mkr.

Inom traditionell livförsäkring ökade premierna under 2013 såväl inom privat sparande som inom tjänstepension. Folksam Liv och dotterföretaget KPA Pensionsförsäkring tillhör de starkaste alternativen på marknaden. Folksam Liv blev under året valbart inom ITP och valdes i början av året till bästa livförsäkringsbolag vid branschens Insurance Awards samt utsågs av Söderberg & Partners till årets livbolag.

Satsningen på individuell tjänstepension i Folksam Liv och dess dotterföretag Folksam Fondförsäkring AB har varit framgångsrik och omfattar erbjudanden inom såväl traditionell försäkring som fondförsäkring, via egna rådgivare, förmedlare och partner.

Den totala marknadsandelen för Folksam Liv med dotterföretag uppgick 2013 till 14,4 (15,3) procent mätt som totala premier för konkurrensutsatt försäkring enligt Svensk Försäkrings branschstatistik. En inflytt genom överlåtelse av ett försäkringsbestånd till Folksam Fondförsäkring 2012 bidrog med 1,9 procent. Folksam är näst störst efter Skandia mätt som marknadsandel på totala premier. Inom nyteckning var Folksam störst med en marknadsandel på 19,1 (15,3) procent.

Anpassade gruppliv- och sjuk- och olycksfallsförsäkringar erbjuds fackförbund, företag och organisationer, tex inom olika idrottsförbund. Premievolymen var stabil under året. Marknadsandelen inom grupplivförsäkring för Folksam Liv uppgår till 28 (28) procent.

Resultat

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt för 2013 uppgick i den konsoliderade koncernen till 14 812 (10 168) samt i moderföretaget Folksam Liv till 14 858 (10 779) miljoner kronor. Det positiva resultatet förklaras främst

av högre långa marknadsräntor som minskar de försäkringstekniska avsättningarna samt en god kapitalavkastning.

Livförsäkringsavsättningarna minskade med 4 777 (2 199) miljoner kronor under 2013. Den tioåriga statsobligationen steg med 0,99 procentenheter, men effekten på avsättningarna minskade en del genom nya diskonteringsräntekurvor från Finansinspektionen.

Försäkringersättningar uppgår till 6 035 (5 489) miljoner kronor, en ökning jämfört med föregående år, och förklaras främst av ökade ersättningar för kollektivavtalad sjukförsäkring och för skadeförsäkringar.

Totalavkastningen uppgick till 7,6 (7,0) procent. Folksam har under flera år och under olika marknadsförhållanden visat att företaget kan hantera risker och möjligheter i kapitalförvaltningen. Detta skapar långsiktigt god avkastning och därmed trygga pensioner. Avkastningen har till största delen genererats av en stark utveckling på aktiemarknaden samt en minskad ränteskillnad mellan bostads- och statsobligationer. Sett över den senaste 5-årsperioden har totalavkastningen i genomsnitt varit 8,0 (6,6) procent.

Driftkostnaderna ökade och uppgick till -747 (-706) miljoner kronor. De högre driftkostnaderna beror främst på högre anskaffningskostnader till följd av ökad försäljningen.

Förvaltningskostnadsprocenten för sparandeverksamheten uppgick till 0,5 (0,5) procent.

Finansiell ställning

Solvensgraden stärktes med 17 procentenheter och uppgick vid årsskiftet till 161 (144) procent. Solvensgraden beskriver hur väl ett livförsäkringsföretag lever upp till de garanterade åtagandena gentemot kunderna. Förenklat uttryckt kan man säga att för varje hundralapp som garanteras kunden finns det tillgångar som är värda 161 kronor. Folksam Livs starka solvens är också en förutsättning för att kunna ge en bra framtida avkastning på förvaltad kapital.

Den kollektiva konsolideringen uppgick vid årets slut för premiebestämda försäkringar till 120 (118) procent och för förmånsbestämda försäkringar till 161 (154) procent.

Den kollektiva konsolideringen beskriver förhållandet mellan företagets tillgångar och hur mycket som fördelats till kunderna. Fördelningen omfattar både garanterade och ej garanterade åtaganden.

Återbäringsräntan höjdes från 4,5 procent till 5 procent den 27 mars och därefter till 6 procent den 1 juni 2013 för traditionell försäkring i gren Folksam medan gren kooperativa tjänstepensioner lämnats oförändrad på 6 procent. Återbäringsräntan omvärderas löpande med hänsyn till finansmarknadens påverkan på den kollektiva konsolideringen.

Förmånsbestämda pensioner, såväl intjänade fribrev som pensioner under utbetalning, värdesäkrades för 2013 med 0,45 procent, lika med förändringen av KPI. För år 2014 har beslut fattats om att räkna upp såväl pensionstillägg som fribrev med 0,08 procent.

Inom grupp- och tjänstegrupplivförsäkring har 893 (1 008) miljoner kronor avsatts till Fonden för tilldelad återbärning. Fonden uppgår nu till sammanlagt 4 258 (3 365) miljoner kronor.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Styrelserna i Folksam Liv och Folksam Sak utnämnde den 7 maj Jens Henriksson till ny koncernchef och vd. Han efterträdde Anders Sundström som tidigare meddelat att han avgår för att övergå till styrelsearbete. Jens Henriksson tillträdde den 1 september 2013.

I maj 2013 beslutades att ett konsortium bestående av Folksam, Metso Corporation, Norrskenet AB och Peab AB investerar var för sig USD 25 miljoner och därmed totalt USD 100 miljoner i obligationer emitterade av Northland Resources AB. Genom investeringen erhåller konsortiet rätten att utse fyra av totalt sju styrelseledamöter. Syftet är att skapa ett erforderligt inflytande samt att tillföra kompetens med uppdraget att återupprätta förtroendet för Northland Resources AB. Folskams investering fördelar sig på Folksam ömsesidig livförsäkring respektive Folksam ömsesidig sakförsäkring.

Finansinspektionen beslutade att nya regler för att beräkna försäkringsföretagens diskonteringsränta skulle börja gälla den 31 december 2013. Den nya diskonteringsräntan bygger på principerna bakom metoden i Solvens II. För att beräkna räntan används marknadsdata för att bestämma en räntekurva för löptider upp till tio år, därefter dras räntekurvan ut mellan tioårspunkten och en fastställd långsiktig ränta. Den nya metoden gör att diskonteringsräntan inte blir lika känslig för svängningar på marknaden som tidigare då den är både marknads- och modellbaserad.

Samtidigt publicerade Finansinspektionen också nya anvisningar och blanketter till tillsynsverktyget Trafikljuset, som mäter försäkringsföretagens olika riskexponeringar.

Folksam Liv blev som ett av fyra bolag utvald i upphandlingen av traditionell försäkring för ITP, det kollektivavtal som gäller för privatanställda tjänstemän.

En fortsatt satsning på individuell tjänstepension sker i Folksam Liv och dess dotterföretag Folksam Fondförsäkring AB. Satsningen på individuell tjänstepension omfattar erbjudande inom såväl traditionell försäkring som fondförsäkring bland annat via förmedlare och partner. Folksam är även utvald som alternativ inom UIG 4, Sveriges största tjänstepensionsplan utanför kollektivområde.

Framtida utveckling

Folksam Liv har en god finansiell ställning, en hög historisk avkastning. Distribution sker brett genom både egen distribution, samarbeten och genom förmedlare. Efterfrågan på den traditionella försäkringen med utjämnad återbärning ökar samtidigt som Folksam genom dotterbolaget Folksam Fondförsäkring och dess utvecklade fonderbjudande kan erbjuda kunderna de produkter som efterfrågas i olika marknadssituationer.

Under de kommande åren går Folksam Liv med den finansiella styrkan som bas in i en fas av konsolidering med fokus på effektivisering och modernisering. Folksam Liv kommer samtidigt genom satsningen på individuell tjänstepension, både genom egen säljkår och genom förmedlad upphandlade pensionsplaner, i kombination med att Folksam Liv är utvald som valbart bolag i ITP, avtalspension för privatanställda tjänstemän, att fortsätta öka premievolymen och marknadsandelen på konkurrensutsatt marknad. En strategiöversyn inleds under 2014 för att ytterligare stärka Folksam Liv samtidigt med ett tydligt förbättringsinitiativ för den operativa verksamheten.

Fokus de senaste fem åren har varit kapitalstyrka och finansiell stabilitet vilket gett resultat och Folksam Liv har idag en god finansiell ställning. Folksam Liv kommer liksom branschen i övrigt att delta i förberedelsearbetet inför Solvens 2 med införandedatum 1 januari 2016. Förberedelsearbetet omfattar den egna risk- och solvenskapitalbedömningen, rapportering samt företagsstyrning. På längre sikt innebär det nya regelverket ökad trygghet för kunderna och större hänsyn till kostnaden för kapitalkrav i både kunderbjudanden och investeringar.

Den strategiska tillgångsallokeringen och riskhanteringen i placeringsportföljen har under de senaste åren kraftigt bidragit till den nu starka balansräkningen vilket ger goda förutsättningar för de nya kapitalkrav som nu ställs på försäkringsbolagen.

Under de närmaste åren har Folksam Liv ett antal nyckelfrågor att hantera som har väsentlig inverkan på verksamheten. Tjänstepensionsföretagsutredningen, IORP, Solvens 2 och Tjänstepensionsutredningen (beskattning) förväntas ge tydligare spelplan och förutsättningar för den strategiska inriktningen för bolaget som idag bedriver både tjänstepensionsverksamhet och övrig livförsäkring.

Femårsöversikt och nyckeltal

KONCERNEN, Mkr	2013	2012	2011	2010	2009 ¹
Resultat					
Premieintäkt för egen räkning	670	755	694	700	723
Premieinkomst för egen räkning	7 961	6 838	6 473	5 672	6 120
Kapitalavkastning, netto	9 175	12 977	3 625	14 609	17 952
Försäkringsersättningar, netto	-6 125	-5 558	-4 530	-5 358	-5 627
Förändring i livförsäkringsavsättningar	-5 745	-2 815	-13 917	-4 528	4 503
Driftskostnader i försäkringsrörelsen	-1 193	-1 107	-996	-924	-951
Återbäring och rabatter, netto	-902	-1 167	-932	-603	-261
Försäkringsrörelsens resultat	15 055	10 569	-8 963	9 268	22 459
Återstående kapitalavkastning	228	155	106	308	250
Övrigt	-471	-556	-514	-628	-543
Årets resultat före skatt	14 812	10 168	-9 371	8 948	22 166
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till verkligt värde	206 307	180 428	160 414	157 640	137 004
Försäkringstekniska avsättningar	159 283	147 150	135 272	118 348	107 114
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	51 382	38 270	30 020	41 478	34 385
Uppskjuten skatteskuld	760	630	666	576	416
Övervärden i placeringstillgångar					
Placeringar i koncernföretag	207	207	207	207	207
Andra finansiella placeringstillgångar	0	0	0	0	0
Totalt konsolideringskapital	52 349	39 107	30 892	42 261	35 008
Nyckeltal					
Resultat av kapitalförvaltningen					
Direktavkastning, procent ²	1,9	2,2	2,4	1,9	2,3
Totalavkastning, procent	7,9	7,1	6,5	8,8	10,6
Ekonomisk ställning					
Konsolideringsgrad, procent ²	253	198	171	24	21

¹ Omräknat med anledning av övergång till full IFRS i koncernredovisningen.

² Direktavkastningen samt konsolideringsgrad har omräknats i enlighet med FFFS 2009:12.

Femårsöversikt och nyckeltal

MODERFÖRETAGET, Mkr	2013	2012	2011	2010	2009¹
Resultat					
Premieintäkt för egen räkning	670	755	694	700	723
Premieinkomst för egen räkning	7 899	6 792	6 436	5 639	6 063
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	9 268	8 430	6 977	8 941	10 314
Försäkringssättningar, netto	-6 035	-5 489	-4 487	-5 325	-5 608
Förändring i livförsäkringsavsättningar	4 700	2 169	-18 184	382	11 998
Driftskostnader i försäkringsrörelsen	-747	-706	-623	-549	-603
Återbäring och rabatter, netto	-902	-1 168	-932	-603	-261
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	14 858	10 779	-10 125	8 885	22 650
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	14 858	10 779	-10 125	8 885	22 650
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till verkligt värde	135 550	124 467	116 217	112 675	102 978
Försäkringstekniska avsättningar	86 810	90 416	91 538	73 375	72 896
Konsolideringskapital					
Eget kapital	14 926	34 822	26 233	38 831	32 208
Obeskattade reserver	1 473	1 748	1 783	1 492	1 238
Uppskjuten skatteskuld	421	257	193	163	86
Övervärden i placeringstillgångar					
Placeringar i koncernföretag	2 713	2 283	2 379	2 085	1 887
Summa totala övervärden	2 713	2 283	2 379	2 085	1 887
Totalt konsolideringskapital	52 533	39 110	30 587	42 571	35 419
Kollektivt konsolideringskapital	26 274	22 513	19 713	18 600	14 944
Kapitalbas	51 993	38 590	30 081	42 562	35 453
Erforderlig solvensmarginal	3 958	4 106	4 062	3 387	3 388
Kapitalbas för försäkringsgruppen	52 683	38 558	30 002	42 062	34 874
Erforderlig solvensmarginal för försäkringsgruppen	5 882	5 980	5 970	4 913	4 921

Fortsättning nästa sida

¹ Omräknat med anledning av avsättning till pensioner och liknande förpliktelser. Tidigare år är inte omräknade avseende denna principförändring.

Forts. Femårsöversikt och nyckeltal

MODERFÖRETAGET, Mkr	2013	2012	2011	2010	2009¹
Nyckeltal ²					
Skadeförsäkringsrörelse					
Skadeprocent	65	34	-101	83	70
Driftkostnadsprocent	8	9	10	10	9
Totalkostnadsprocent	73	44	-91	93	79
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent ³	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6
Förvaltningskostnadsprocent för sparprodukter ³	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5
Anskaffningskostnadsprocent	3,7	3,6	3,3	2,4	2,3
Administrationskostnadsprocent för sparprodukter	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
Administrationskostnadsprocent för riskprodukter	5,8	5,6	6,6	6,4	5,8
Resultat av kapitalförvaltningen					
Direktavkastning, procent ⁴	2,7	2,9	3,2	2,6	2,9
Totalavkastning, procent	7,6	7,0	6,5	8,7	10,3
Ekonomisk ställning					
Konsolideringsgrad, procent	253	198	171	24	21
Kollektiv konsolideringsnivå, procent					
Retrospektivreservsmetoden	120,4	118,0	115,6	116,0	113,1
Pensionstilläggsmetoden	160,7	153,9	150,9	146,4	139,3

¹ Omräknat med anledning av avsättning till pensioner och liknande förpliktelser.

² Redovisad totalavkastning är beräknad enligt Svensk Försäkrings rekommendation för rapportering av totalavkastning.

³ Förvaltningskostnadsprocent beräknas enligt FFFS 2011:28. Dels beräknas förvaltningskostnadsprocent totalt för livförsäkringsrörelsen, dels beräknas förvaltningskostnadsprocent för sparprodukter exklusive riskprodukter.

⁴ Direktavkastning samt konsolideringsgrad har omräknats i enlighet med FFFS 2011:28.

Förenade Liv

Förenade Liv bedriver försäkringsverksamhet enligt ömsesidiga principer och är specialister på att försäkra tjänstemän och akademiker genom deras organisationer och arbetsgivare. Produkterna som erbjuds är liv-, sjuk-, diagnos-, premiebefrielse-, olycksfall- samt sjukvårdsförsäkring.

Resultat och marknad

Förenade Liv visade för år 2013 ett resultat före bokslutsdispositioner och skatt om 267 (297) miljoner kronor. Företagets försäkringstekniska resultat (exkl kapitalavkastning) uppgick till 25 (109) miljoner kronor. Årets positiva resultat var en kombination av en god kapitalavkastning och ett starkt försäkringstekniskt resultat. Premieinkomsten före återförsäkring ökade till 905 (846) miljoner kronor.

Förenade Liv är marknadsledande i grupp-försäkring till tjänstemän och har avtal med 9 av 16 förbund och når 93 procent av alla TCO-medlemmar. Förenade Liv har dessutom avtal med 4 av 23 förbund organiserade i Saco. Den förmedlade affären motsvarar ca 10% av premievolymen, vilket även företagsaffären gör.

Väsentliga händelser under 2013

Den 22 april 2013 tillträdde Sari Zander som ny verkställande direktör för Förenade Liv.

Under 2013 har den förebyggande tjänsten Samtalsstöd fått genomslag. Vision, ST, Lärarförsäkringar och SULF har tecknat avtal om samtalsstöd för sina medlemmar.

Alla företagsanställda som har sjuk- och/eller livförsäkring i Förenade Liv har fått tillgång till samtalsstöd via återbäring. Företagsanställd med livförsäkring som får speciell diagnos ställd eller företagsanställd som har en sjukförsäkring och varit sjukskriven i minst 3 månader har också rätt till en veckas rehabilitering. Även detta finansierat via återbäring.

Förenade Livs kunder som får sin ersättning från diagnosförsäkringen erbjuds nu även rehabilitering, i stället för eller i kombination med försäkringsersättning, i samarbete med Svenska Re.

Ett förmånligt försäkringspaket har tagits fram till Teaterförbundets medlemmar som är egenföretagare. FTF har förnyat och moderniserat sitt avtal avseende sjuk-, olycksfalls- och livförsäkring till medlemmarna. Även ett ungdomspaket innehållande diagnosförsäkring, för medlemmar under 36 år, har tagits fram av FTF. Genom automatanslutningserbjudande har anslutningsgraden ökat markant. Även Polisförbundet har förnyat sitt avtal med Förenade Liv under året.

Förenade Liv har utvecklat en barnförsäkring som även innefattar diagnoser som ofta undantas t ex ADHD, depression och ätstörningar. TJ, SULF, Kyrka, SLF, Vision, FTF, Teaterförbundet, Sveriges Åkeriföretag och Musikerna är några av Förenade Livs kunder som valt att uppgradera till den nya barnförsäkringen.

Förenade Liv har etablerat sig på förmedlarmarknaden och har bland annat ett nära samarbete med Söderberg & Partners. Under året har över 20 nya avtal tecknats. Ett exempel är avtalet med PRO där 400 000 medlemmar erbjuds olycksfalls- och en sparlivförsäkring. Förenade Liv är även exklusiv leverantör till Söderberg & Partners i deras kommun- och landstingssatsning.

Sjukvårdsaffären har vuxit kraftigt. Bland annat har avtal tecknats med Swedbank och Sparbankerna där Förenade Liv är försäkringsgivare till de sjukvårdsförsäkringar som erbjuds bankens individkunder och företag.

Ett nytt affärssystem har produktionssatts, vilket har effektiviserat Förenade Livs administration samtidigt som möjlighet till flexibilitet i produkt erbjudandet har ökat. För att öka effektiviteten gentemot företag och förmedlarmarknaden har Förenade Liv utvecklat en partnerwebb med onlinetjänster där det är möjligt att komma åt ansökningar, planinformation och faktaunderlag.

Förenade Liv har sedan halvårsskiftet 2013 reglerat och administrerat Saco SalusAnsvar Försäkrings AB:s inkomstförsäkringar samt från september 2013 även reglerat sjukvårds-, olycksfalls-, liv- och sjukförsäkring åt SalusAnsvar Personförsäkring AB. Drygt 20 medarbetare har i och med detta flyttat till Förenade Liv.

Femårsöversikt och nyckeltal, Tkr

Resultat	2013	2012	2011	2010 ¹	2009
Premieintäkt för egen räkning	360 955	333 829	323 032	328 223	294 449
Premieinkomst för egen räkning	505 210	326 673	345 048	351 224	335 859
Kapitalavkastning, netto	242 471	187 965	128 781	107 004	144 633
Försäkringsersättningar, netto (inklusive oreglerade skador)	- 717 103	-1 459	-508 395	-447 064	-514 111
Förändring i livförsäkringsavsättningar	11 018	-124 010	9 030	12 020	10 030
Driftskostnader i försäkringsrörelsen	111 055	-37 627	-18 062	-16 467	-24 499
Återbäring och rabatter, netto	-24 000	-388 250	-60 000	-140 000	-
Övriga tekniska intäkter och kostnader	-	-	-	2 226	-
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	267 496	297 121	219 434	197 166	246 411
Årets resultat	195 701	193 241	128 670	114 941	142 455
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till verkligt värde	3 411 300	3 008 722	2 828 922	2 632 395	2 369 693
Försäkringstekniska avsättningar	1 883 876	1 828 481	1 857 096	1 782 209	1 632 827
Konsolideringskapital					
Eget kapital	1 385 229	1 189 529	996 287	867 617	757 139
Obeskattade reserver	300 679	283 455	234 739	189 078	146 517
Uppskjuten skatteskuld	39 328	25 932	26 528	16 417	8 585
Totalt konsolideringskapital	1 725 236	1 489 916	1 257 554	1 073 112	912 241
Kapitalbas	1 727	1 499	1 258	1 073	913
Erforderlig solveringsmarginal	238	170	160	156	138
Nyckeltal					
Skadeförsäkringsrörelse					
Skadeprocent	92	66	75	47	79
Driftkostnadsprocent *	14 (18)	13 (17)	11 (18)	12 (14)	11 (14)
Totalkostnadsprocent *	106 (110)	79 (84)	86 (93)	59 (61)	90 (93)
Livförsäkringsrörelse					
Förvaltningskostnadsprocent **	4,6 (4,3)	2,5 (5,5)	1,6 (5,1)	1,5 (4,3)	1,8 (4,4)
Administrationskostnadsprocent	10,8	17,0	13,9	10,7	10,2
Resultat av kapitalförvaltningen					
Direktavkastning, procent	2,2	2,6	3,0	2,8	2,7
Totalavkastning, procent	7,6	6,7	5,4	5,2	7,5
Ekonomisk ställning					
Konsolideringsgrad, procent	190 (199)	181 (227)	146 (188)	119**(158)	145

* År 2009-2013 provisioner och vinstandelar i angiven återförsäkring överstiger livförsäkringsrörelsens driftskostnader.

** Nyckeltal angivna inom parentes har beräknats exklusive frifkostnadsintäkter, huvudsakligen innehållande vinstandel från återförsäkrare, för att vara jämförbara med tidigare år.

*** Förvaltningskostnadsprocent beräknas enligt FFFS 2009:12. Dels beräknas förvaltningskostnadsprocent totalt för livförsäkringsrörelsen, dels beräknas förvaltningskostnadsprocent för sparprodukter exklusive riskprodukter.

KPA Pension

KPA Pension erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, direkt fondsparande, pensionsadministration, valcentral och kapitalförvaltning. Allt med etisk inriktning. Den prioriterade marknaden är kommunsektorn i Sverige. Samtliga landsting och drygt 80 procent av Sveriges kommuner har avtal med bolag inom KPA Pension. Över en miljon anställda har sin pension i någon form hos KPA Pension.

KPA Pensionsförsäkring

KPA Pensionsförsäkrings verksamhet är en naturlig del av KPA Pensions kompletta produktutbud till arbetsgivare, arbetstagare och pensionärer. Bolaget tillhandahåller kompletta försäkringslösningar för arbetsgivarnas pensionsåtaganden. Den största delen består av arbetstagarnas individuella val, premiebestämd pension inom olika kollektivavtalsområden. Den andra delen är förmånsbestämda pensioner som hanteras för KAP-KL och PA-KFS.

Resultat

Koncernens resultat före skatt blev 14 026 (6 979) miljoner kronor och moderbolagets resultat före skatt blev 14 091 (7 101) miljoner kronor. Premieinkomsten för 2013 blev 9 889 (7 713) miljoner kronor, varav premier för KAP-KL avtalet utgör cirka 7 210 (6 280) miljoner kronor. Försäkringsersättningar uppgick till 2 617 (2 204) miljoner kronor till de försäkrade, varav 2 032 (1 771) miljoner kronor utgörs av grundpension och 586 (432) miljoner kronor är återbäring.

Livförsäkringsavsättningar motsvarar det förväntade kapitalvärdet av bolagets garanterade förpliktelser enligt försäkringsavtal efter avdrag för det förväntade kapitalvärdet av framtida premieinbetalningar. Kapitalvärdena beräknas med beaktande av antaganden om framtida ränta, dödlighet och andra riskmått, driftskostnader och skatter. Avsättningarna är beräknade utifrån aktsamma antaganden. Förändringen i avsättningar uppgick under året till -792 (-4 317) miljoner kronor.

Driftskostnaderna ökade i försäkringsrörelsen med 27 mkr och uppgick till 258 (231) miljoner kronor. Driftskostnader i förhållande till premieinkomster (driftskostnadsprocent) uppgick till 2,6 (3,0) procent.

Finansiell ställning

Under de senaste åren har bolagets ekonomi, mätt som solvensgrad, stärkts kraftigt. Under 2011 och 2012 medförde nedgången i långa marknadsräntor att avsättningar ökade och solvensgraden minskade. Under 2013 vände långa marknadsräntor uppåt vilket förbättrade solvensgraden. Finansinspektionen införde 2013-12-31 en ny metod för att beräkna räntan som används för att värdera försäkringstekniska avsättningar. För KPA Pensionsförsäkring medförde förändringen att försäkringstekniska avsättningar ökade med 2,2 miljarder kronor och solvensgraden minskade med ca 7 procentenheter till 172%.

Väsentliga händelser

På det kommunala kollektivavtalsområdet där KPA Pension erbjuder tjänstepension som förvalsalternativ, har arbetsmarknadens parter under året tecknat ett nytt pensionsavtal, AKAP-KL. Det nya avtalet är helt avgiftsbestämt och omfattar arbetstagare inom kommunsektorn som är födda 1986 och senare. Avtalet träder i kraft redan 1 januari 2014 och har inneburit intensivt arbete med förändringar i KPA Pensions IT-system. Samtidigt har pågått omfattande systemutveckling, främst inom ramen för Pensionsvalets verksamhet, för att kunna implementera den av parterna beslutade flytträtten som införs på det kommunala området under 2014.

KPA Pension har under 2013 också utsetts till förvalsbolag för anställda inom kommunala företag av arbetsgivarorganisationen KFS. Det innebär sammantaget att KPA Pension numera är förvalsbolag för flertalet anställda inom kommunsektorn och har parternas förtroende att förvalta pensionspengarna åt de kommun- och landstingsanställda som inte själva väljer pensionsbolag.

Under 2013 har KPA Pension förvärvat SPP Liv Pensionstjänst AB, där SPP Kommun ingår. SPP:s kommunala pensionsadministration med tillhörande IT-system samt ett mindre kommunalt försäkringsbestånd övergår därmed till KPA Pension. I samband med att affären godkändes av Konkurrensverket i oktober etablerade KPA Pension ett nytt kontor i Sundsvall och ett trettiotal nya medarbetare gick över till KPA Pensionstjänst AB. Köpet innebär att vi fortsatt satsar på pensionsadministration i kommunsektorn. KPA Pension tar över en modern IT-plattform som går hand i hand med den webbaserade tjänsteutveckling vi redan arbetar med för arbetsgivarna på det kommunala området.

Framtida utveckling

Pensionssystemet är i ständig förändring. Det ställer krav på aktörerna inom kommunsektorn som i sin tur ställer höga krav på oss och den kompetens vi har inom pensionsområdet. Dessa krav och förväntningar arbetar vi fortlöpande med för att möta på bästa sätt. Idag är KPA Pension en viktig aktör i pensionsfrågor och ett företag som tar ett aktivt samhällsansvar. Det tillsammans med vår snabba tillväxt och starka solvens ger oss goda förutsättningar att möta framtida utmaningar.

Tillväxten och vår starka ekonomi gynnar framförallt våra sparare i KPA Pensionsförsäkring AB. Det förvaltrade kapitalet har ökat kraftigt sedan starten och utvecklingen kommer att fortsätta under lång tid framöver vilket gynnar försäkringstagarna. Vår solvens är bland de bästa av alla livbolag vilket möjliggör placeringar som ger goda förutsättningar för fortsatt konkurrenskraftig avkastning, utan att riskera den trygghet vi vill leverera till kunderna.

Femårsöversikt och nyckeltal, Mkr

Koncernen	2013	2012	2011	2010 ¹	2009
Resultat					
Premieinkomst	9 889	7 713	6 664	6 335	6 232
Kapitalavkastning, netto i försäkringsrörelse	7 384	5 857	3 952	4 914	6 469
Försäkringsersättningar	-2 054	-1 792	-1 547	-1 272	-1 036
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	14 201	7 246	-8 161	7 211	15 135
Årets resultat	13 993	6 954	-8 465	7 215	14 932
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till verkligt värde	105 112	90 175	78 881	70 781	62 544
Försäkringstekniska avsättningar	65 610	63 589	58 569	41 481	38 397
Konsolideringskapital					
Aktiekapital	300	300	300	300	300
Övrigt eget kapital	42 607	29 247	22 678	31 592	24 491
Summa konsolideringskapital	42 907	29 547	22 978	31 892	24 791

Femårsöversikt och nyckeltal, Mkr

Moderföretaget	2013	2012	2011	2010 ¹	2009
RESULTAT*					
Premieinkomst	9 889	7 713	6 664	6 335	6 232
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	8 378	6 214	3 969	5 021	6 415
Försäkringsärsättningar, netto	-2 054	-1 791	-1 547	-1 272	-1 036
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	14 082	7 090	-8 220	7 424	15 086
Årets resultat	13 897	6 816	-8 473	7 180	14 894
Ekonomisk ställning*					
Placeringstillgångar till verkligt värde	104 439	89 415	78 900	70 871	62 591
Försäkringstekniska avsättningar	65 610	63 589	58 568	41 481	38 397
Konsolideringskapital					
Aktiekapital	300	300	300	300	300
Övrigt eget kapital	42 645	29 165	22 709	31 580	24 531
Summa konsolideringskapital	42 945	29 465	23 009	31 880	24 831
Kollektiv konsolidering	1 586	1 563	1 017	643	484
Kollektiv konsolidering, i %	102	102	101	101	101
Kapitalbas	42 945	29 465	23 009	31 880	24 836
Erforderlig solvensmarginal	2 508	2 465	2 294	1 608	1 474
Solvenskvot	17,1	12,0	10,0	19,8	16,8
Nyckeltal					
Förvaltningskostnadsprocent	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
Direktavkastning, procent*	2,4	2,7	3,0	2,5	3,2
Totalavkastning, procent**	8,2	7,2	5,6	8,2	12,4

* Redovisade nyckeltal avseende direktavkastning redovisas enligt FFFS 2008:26

** Redovisad totalavkastning är redovisad enligt Svensk Försäkrings rekommendation för rapportering av totalavkastning.

Direktavkastning och totalavkastning avser traditionell livförsäkring.

KPA Livförsäkring

KPA Livförsäkring AB är sedan den 1 januari 1963 försäkringsgivare för den kommunala tjänstegrupplivförsäkringen (TGL-KL) som är en avtalsförsäkring grundad på centralt kollektivavtal mellan den kommunala arbetsmarknadens parter.

Resultat

Årets resultat

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till -52 (1) miljoner kronor. Årets resultat blev 101 (44) miljoner kronor.

Premieinkomsten (netto efter avdragen premieskatt) uppgick under år 2013 till 341 (336) miljoner kronor, inklusive återföring från fond för tilldelad återbäring. Utbetalda försäkringsersättningar, inklusive skaderegleringskostnader, för året uppgick till -326 (-344) miljoner kronor.

Den genomsnittliga utbetalningen per försäkringsfall uppgick till 3,7 (3,8) prisbasbelopp.

Livförsäkringsavsättningar och avsättningen för oregrerade skador minskade tillsammans under året med 125 (78) miljoner kronor. Det beror i huvudsak på minskat antal sjukfall samt en översyn av ersättningsreserven för icke fastställda skador.

Driftskostnaderna har minskat med 3 miljoner kronor till 16 (21) miljoner kronor.

Femårsöversikt och nyckeltal, Mkr

	2013	2012	2011	2010 ¹	2009
Resultat					
Premieinkomst	341	336	499	482	462
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	326	293	212	203	346
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	-204	-92	158	385	-396
Försäkringsersättningar, netto	-326	-344	-359	-367	-403
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	-52	1	316	686	-12
Årets resultat	101	44	197	416	-
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till verkligt värde	4 709	4 474	4 556	4 276	4 216
Försäkringstekniska avsättningar	2 406	2 202	2 110	2 268	2 653
Konsolideringskapital	2 554	2 606	2 612	2 358	1 766
Uppskjuten skatt i konsolideringskapital	75	44	47	39	-20
Kollektiv konsolidering	2 479	2 562	2 565	2 320	1 785
Kollektiv konsolidering, i %	203	216	222	202	167
Kapitalbas	2 480	2 562	2 565	2 320	1 786
Erforderlig solvensmarginal	388	386	374	375	391
Kapitalbas för försäkringsgruppen*	45 078	31 232	25 229	33 856	26 278
Erforderlig solvensmarginal för försäkringsgruppen*	2 896	2 869	2 667	1 984	1 865

* Här ingår KPA Livförsäkring AB och KPA Pensionsförsäkring AB.

Dotterbolaget KPA Pensionsförsäkring AB (publ) *

Premieinkomst	9 890	7 713	6 664	6 335	6 232
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	8 378	6 214	3 969	5 021	6 415
Försäkringsärsättningar, netto	-2 054	-1 791	-1 547	-1 272	-1 036

Försäkringsrörelsens tekniska resultat

Årets resultat	13 897	6 816	-8 473	7 180	14 894
----------------	--------	-------	--------	-------	--------

Ekonomisk ställning

Placeringstillgångar till verkligt värde	104 439	89 415	78 899	70 871	62 591
Försäkringstekniska avsättningar	65 610	63 589	58 568	41 481	38 397

Konsolideringskapital

Aktiekapital	300	300	300	300	300
Övrigt eget kapital	42 645	29 165	22 708	31 580	24 531

Summa Konsolideringskapital

Kollektiv konsolidering	1 586	1 563	1 017	643	484
Kollektiv konsolidering, i %	102	102	101	101	101

* Konsolideras ej med KPA Livförsäkring AB.

Nyckeltal**Moderföretaget KPA Livförsäkring AB**

Förvaltningskostnadsprocent	0,3	0,5	0,5	0,4	0,5
Direktavkastning, procent*	2	2,7	3,3	3	3
Totalavkastning, procent**	7,2	6,4	4,8	4,5	8,2
Solvenskvot	6,4	6,6	6,9	6,2	4,6

* Redovisade nyckeltal avseende direktavkastning redovisas för åren 2013-2009 enligt FFFS 2008:26.

** Redovisad totalavkastningen är redovisad enligt Svensk Försäkringsrekommendation för rapportering av totalavkastning.

Nyckeltal**Dotterbolaget KPA Pensionsförsäkring AB***

Förvaltningskostnadsprocent	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
Direktavkastning, procent	2,4	2,7	3,0	2,5	3,2
Totalavkastning, procent	8,2	7,2	5,6	8,2	12,4
Solvenskvot	17,1	12,0	10,0	19,8	16,8

* Konsolideras ej med KPA Livförsäkring AB.

Styrelse Folksam Sak

Främre raden från vänster

Ulf Andersson

Mikael A Carlsson, personalrepresentant

Mellersta raden från vänster

Anders Lago

Karin Mattsson Weijber

Metta Fjelkner

Karl-Petter Thorwaldsson, ordförande

Kerstin Kujala, personalrepresentant

Ann-Louise Andersson, personalrepresentant

Bakre raden från vänster

Annika Strandhäll, vice ordförande

Göran Lindblå

Anita Modin

Leif Linde

Saknas på bild:

Ella Niia,

Carina Malmer,

Magnus Ling

Styrelse Folksam Liv

Främre raden från vänster

Maj-Britt Johansson-Lindfors

Eva-Lis Sirén, vice ordförande

Johnny Capor

Mellersta raden från vänster

Susanna Järnek, personalrepresentant

Kristina Persson

Sune Dahlqvist

Anders L Johansson, personalrepresentant

Göran Arrius

Bakre raden från vänster

Börje Enander, personalrepresentant

Jan Rudén

Susanna Gideonsson

Sam Sandberg

Saknas på bild:

Nina Jarlbäck, ordförande,

Annelie Nordström,

Martin Linder

Styrelse Förenade Liv

Främre raden från vänster

Kristian Silén

Stefan Holm

Git Claesson – Pipping

Linda Jonsson

Pia Carlsson Thörnqvist

Niklas Hjert

Bakre raden från vänster

Peter Lennartsson

Lars-Erik Klason

Eva-Lotta Nilsson

Sture Nordh

Styrelse KPA Pension

Främre raden från vänster

Catrina Ingelstam

Ilmar Reepalu

Elisabeth Sasse

Ann-Charlotte Tollqvist

Bakre raden från vänster

Susanna Järnek

Jens Henriksson

Pia Carlsson Thörnqvist

Anders Knapé

Håkan Sörman

Koncernledning

Jens Henriksson
Vd och koncernchef

- född 1967
- anställd 2013
- i nuvarande befattning sedan 2013.

**AnnKristine
Wuopio-Mogestedt**
Chef Skador

- född 1961
- anställd 1988
- i nuvarande befattning sedan 2008.

Gunnar Fröderberg
Chef IT

- född 1953
- anställd 2008
- i nuvarande befattning sedan 2008.

Harriet Pontán
Chef HR

- född 1953
- anställd 2005
- i nuvarande befattning sedan 2005.

Daniel Eriksson
Chef Produkt

- född 1969
- anställd 2005
- i nuvarande befattning sedan 2008.

Lars-Åke Vikberg
Vd KPA Pension
Chef Ao Kollektivavtalad affär

- född 1966
- anställd 2009
- i nuvarande befattning sedan 2014.

Catrina Ingelstam
Chef Ekonomi- och
Finansservice

- född 1961
- anställd 2009
- i nuvarande befattning sedan 2009.

Torbjörn Eckerdal
Chef Ao Privat

- född 1958
- anställd 1985
- i nuvarande befattning sedan 2008.

Tomas Norderheim
Chef Vd-stab/vice vd

- född 1955
- anställd 1987
- i nuvarande befattning sedan 1998.

Elisabeth Sasse
Chef Ao Partner

- född 1966
- anställd 2011
- i nuvarande befattning sedan 2011.

Pia Carlsson Thörnqvist
Chef Kommunikation

- född 1964
- anställd 1982
- i nuvarande befattning sedan 2008.

Adress

Postadress 106 60 Stockholm
Besöksadress Bohusgatan 14
Telefon 0771-960 960

För mer information kontakta

Christopher Casselblad,
investerarrelationer
Telefon 08-722 66 34
E-post
christopher.casselblad@folksam.se

Projektleddare

Christopher Casselblad

Produktionsledare

Anna Holmgren

Art Direction, illustrationer

Markus Jansson

Grafisk form, infografik

Monica Jälmevik

Copywriter

Tina Helgöstan

Fotograf

Alexander Pihl sidor 5, 28, 32,
36, 39, 40, 43,
48, 72-77.

Bernd Eberle sidan 41
Andreas Lind övriga sidor

Folksam är ett kundägt företag. Vi erbjuder försäkringar och pensionssparande. Nästan varannan svensk är försäkrad hos Folksam och vi är en av Sveriges största kapitalförvaltare. Vår vision är att människor ska känna sig trygga i en hållbar värld.

folksam.se

Folksam